

Utgiftsområde 1

Rikets styrelse

Utgiftsområde 1 – Rikets styrelse

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	7
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	7
2.2	Utgiftsutveckling.....	7
2.3	Mål för utgiftsområdet.....	8
2.3.1	Sametinget och samepolitiken	8
2.3.2	Demokratipolitik och mänskliga rättigheter.....	9
2.3.3	Nationella minoriteter.....	9
2.3.4	Medier.....	9
2.4	Resultatredovisning	9
2.5	Politikens inriktning	9
2.6	Den årliga revisionens iakttagelser	9
3	Statschefen.....	11
3.1	Budgetförslag.....	11
3.1.1	1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	11
4	Riksdagsförvaltningen.....	15
4.1	Utgångspunkter för Riksdagsförvaltningens verksamhet.....	15
4.1.1	Riksdagsförvaltningens uppgift	15
4.1.2	Riksdagsstyrelsens uppdrag till förvaltningen	15
4.2	Resultatredovisning	16
4.3	Riksdagsstyrelsens bedömning av uppdragsuppfyllelsen	17
4.4	Budgetförslag.....	18
4.4.1	2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	18
4.4.2	2:2 Riksdagens förvaltningsanslag.....	20
4.4.3	2:3 Riksdagens fastighetsanslag.....	24
5	Riksdagens ombudsmän	29
5.1	Uppdrag och övergripande mål.....	29
5.2	Resultatredovisning	29
5.3	Riksdagens ombudsmäns (JO) bedömning av måluppfyllelsen	29
5.4	Budgetförslag.....	30
5.4.1	2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	30
6	Riksrevisionen.....	33
6.1	Riksrevisionen	33
6.2	Mål för Riksrevisionen.....	33
6.3	Resultatredovisning	33
6.4	Den externa revisionens iakttagelser	34
6.5	Budgetförslag.....	34
6.5.1	2:5 Riksrevisionen.....	34
7	Sametinget och samepolitiken.....	37
7.1	Mål för området.....	37
7.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	37
7.3	Resultatredovisning	37
7.3.1	Insatser för samiskt inflytande och delaktighet	37
7.3.2	Insatser för utveckling av det samiska språkets användning och ställning	38
7.3.3	Insatser för att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv	39

7.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	40
7.5	Politikens inriktning	40
7.6	Den årliga revisionens iakttagelser	40
7.7	Budgetförslag	40
7.7.1	3:1 Sametinget	40
8	Regeringskansliet m.m.	43
8.1	Budgetförslag	43
8.1.1	4:1 Regeringskansliet m.m.	43
9	Länsstyrelserna	47
9.1	Mål för området	47
9.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder	47
9.3	Resultatredovisning	47
9.3.1	Sektorsövergripande, samordnande och samverkande arbete	47
9.3.2	Främjande av länets utveckling	47
9.3.3	Utmaningar och möjligheter inom tillsynsarbetet	48
9.3.4	Tillkännagivanden om förslag om helhetslösning för den regionala organisationen	48
9.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	49
9.5	Politikens inriktning	49
9.6	Budgetförslag	50
9.6.1	5:1 Länsstyrelserna m.m.	50
10	Demokratipolitik och mänskliga rättigheter	55
10.1	Mål för demokratipolitiken	55
10.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder	55
10.3	Resultatredovisning	55
10.3.1	Allmänna val	55
10.3.2	Stärkta möjligheter till deltagande och delaktighet mellan valen ...	56
10.3.3	En mer motståndskraftig demokrati	59
10.3.4	Värna det demokratiska samtalet mot hot och hat	62
10.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	63
10.5	Politikens inriktning	64
10.5.1	Förstärkning av Valmyndigheten	64
10.5.2	Förstärkning av Justitiekanslern	64
10.5.3	Förstärkning av Integritetsskyddsmyndigheten	64
10.6	Mål för mänskliga rättigheter	65
10.7	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder	65
10.8	Resultatredovisning	65
10.8.1	Synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan	66
10.8.2	Ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna	66
10.8.3	Ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet	68
10.8.4	Ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet	69
10.9	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	70
10.10	Politikens inriktning	71
10.11	Budgetförslag	71
10.11.1	6:1 Allmänna val och demokrati	71
10.11.2	6:2 Justitiekanslern	72
10.11.3	6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	73
10.11.4	6:4 Valmyndigheten	74
10.11.5	6:5 Stöd till politiska partier	75
10.11.6	6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	77

11	Nationella minoriteter.....	79
11.1	Mål för området.....	79
11.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	79
11.3	Resultatredovisning.....	79
11.3.1	Efterlevnaden av minoritetslagen.....	79
11.3.2	Diskriminering och utsatthet.....	80
11.3.3	Inflytande och delaktighet.....	81
11.3.4	Språk och kultur.....	81
11.3.5	Romsk inkludering.....	82
11.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen.....	83
11.5	Politikens inriktning.....	83
11.6	Budgetförslag.....	84
11.6.1	7:1 Åtgärder för nationella minoriteter.....	84
11.6.2	7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer.....	85
12	Medier.....	87
12.1	Budgetförslag.....	87
12.1.1	8:1 Mediestöd.....	87
12.1.2	8:2 Myndigheten för press, radio och tv.....	88
13	Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet.....	91
13.1	Omfattning.....	91
13.2	Resultatredovisning.....	91
13.2.1	Resultat avseende Svenska institutet för europapolitiska studier... 91	91
13.2.2	Resultat för EU-information.....	92
13.3	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen.....	93
13.3.1	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen för Svenska institutet för europapolitiska studier.....	93
13.3.2	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen för EU-information.....	93
13.4	Politikens inriktning.....	94
13.4.1	Svenska institutet för europapolitiska studier.....	94
13.4.2	Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor.....	94
13.4.3	Rekrytering till EU:s institutioner.....	94
13.5	Budgetförslag.....	95
13.5.1	9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information.....	95
Bilaga 1	Sveriges utlandsmyndigheter och Stockholmsbaserade sändebud	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Riksdagsstyrelsens förslag:

3. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2023 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 140 000 000 kronor (avsnitt 4.4.2).
4. Riksdagen godkänner investeringsplanen för 2023–2025 för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* som en riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar (avsnitt 4.4.3).
5. Riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2023 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 200 000 000 kronor (avsnitt 4.4.3).
6. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, när det gäller anslag som står till Riksdagsförvaltningens disposition, enligt tabell 1.1.

Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag:

7. Riksdagen beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2023 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet (avsnitt 5.4.1).
8. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för Riksdagens ombudsmän (JO) enligt tabell 1.1.

Riksrevisionens förslag:

9. Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att för 2023 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 20 000 000 kronor (avsnitt 6.5.1).
10. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för Riksrevisionen enligt tabell 1.1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	167 903
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	1 004 077
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	996 390
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	210 000
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	127 126
2:5 Riksrevisionen	359 118
3:1 Sametinget	59 676
4:1 Regeringskansliet m.m.	9 584 123
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 760 438
6:1 Allmänna val och demokrati	149 840
6:2 Justitiekanslern	80 863
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	172 794
6:4 Valmyndigheten	60 164
6:5 Stöd till politiska partier	169 200
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	50 518
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	207 771
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	20 000
8:1 Mediestöd	1 010 519
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	48 174
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	31 310
Summa anslag inom utgiftsområdet	18 270 004

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	2024
8:1 Mediestöd	150 000	2024–2026
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	319 200	

2 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Efter ett val som inneburit ett regeringsskifte ska budgetpropositionen överlämnas till riksdagen inom tre veckor efter det att en ny regering har tillträtt. Denna budgetproposition omfattar, trots den korta tid som stått till förfogande, många viktiga reformer. Det har dock inte varit möjligt för regeringen att föreslå nya mål för utgiftsområden eller ge den redovisning av resultat som enligt budgetlagen (2011:203) ska ingå i budgetpropositionen ett innehåll som fullt ut återspeglar regeringens politik.

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområdet omfattar avsnitten Statschefen, Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Sametinget och samepolitiken, Regeringskansliet m.m., Länsstyrelserna, Demokratipolitik och mänskliga rättigheter, Nationella minoriteter, Medier och Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

	Utfall 2021	Budget 2022 ¹	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Statschefen	178	187	187	168	164	170
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	178	187	187	168	164	170
Riksdagen och dess myndigheter	2 345	2 625	2 743	2 697	2 739	2 795
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	918	981	1 005	1 004	1 026	1 055
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	894	985	989	996	1 007	1 026
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	91	180	252	210	210	210
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	110	124	125	127	130	132
2:5 Riksrevisionen	332	356	372	359	366	373
Sametinget och samepolitiken	61	59	61	60	62	59
3:1 Sametinget	61	59	61	60	62	59
Regeringskansliet m.m.	8 112	8 481	8 664	9 584	9 306	9 510
4:1 Regeringskansliet m.m.	8 112	8 481	8 664	9 584	9 306	9 510
Länsstyrelserna	4 042	3 755	3 758	3 760	3 836	3 825
5:1 Länsstyrelserna m.m.	4 042	3 755	3 758	3 760	3 836	3 825
Demokratipolitik och mänskliga rättigheter	473	1 142	1 152	683	700	650
6:1 Allmänna val och demokrati	110	705	698	150	155	99
6:2 Justitiekanslern	57	56	77	81	83	85
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	119	125	131	173	181	183
6:4 Valmyndigheten	20	37	37	60	61	62
6:5 Stöd till politiska partier	168	169	169	169	169	169
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter		50	40	51	52	53
Nationella minoriteter	118	223	221	228	228	127
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	116	208	206	208	208	118
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	1	16	15	20	20	10
Medier	1 038	1 101	1 120	1 059	1 071	1 047
8:1 Mediestöd	994	1 056	1 076	1 011	1 017	991

	Utfall 2021	Budget 2022 ¹	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	43	46	44	48	54	55
Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet	25	32	32	31	31	32
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	25	32	32	31	31	32
Totalt för utgiftsområde 1 Rikets styrelse	16 392	17 605	17 938	18 270	18 137	18 214

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2023–2025 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	17 238	17 238	17 238
Pris- och löneomräkning ²	154	549	884
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	774	244	-17
<i>varav BP23³</i>	<i>1 025</i>	<i>1 552</i>	<i>1 540</i>
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt	103	106	108
Ny utgiftsram	18 270	18 137	18 214

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2023 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

	2023
Transfereringar ¹	2 043
Verksamhetsutgifter ²	16 233
Investeringar ³	-6
Summa utgiftsram	18 270

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2021 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Riksdagen har för utgiftsområdet beslutat om mål inom följande delområden.

2.3.1 Sametinget och samepolitiken

- Samepolitikens övergripande mål är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar (prop. 2005/06:1 utg.omr. 23, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108).

2.3.2 Demokratipolitik och mänskliga rättigheter

- Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1, bet. 2017/18:KU1, rskr. 2017/18:74).
- Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:59).

2.3.3 Nationella minoriteter

- Målet för politiken för nationella minoriteter är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

2.3.4 Medier

- Målen för medieområdet är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan (prop. 2014/15:1 utg.omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96).

2.4 Resultatredovisning

Resultat för utgiftsområdet redovisas på delområdesnivå (se respektive avsnitt).

För avsnittet Medier redovisas resultat samlat inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

För avsnittet Sametinget och samepolitiken redovisas resultat om rennäring och andra näringar inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

2.5 Politikens inriktning

Politikens inriktning för utgiftsområdet redovisas i förekommande fall på delområdesnivå (se respektive avsnitt).

För avsnittet Medier redovisas politikens inriktning samlat inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

2.6 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat en revisionsberättelse med reservation för Sametinget (se avsnitt 7.6).

3 Statschefen

3.1 Budgetförslag

3.1.1 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tabell 3.1 Anslagsutveckling 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tusental kronor

2021	Utfall	177 838	Anslagssparande	
2022	Anslag	187 157 ¹	Utgiftsprognos	187 157
2023	Förslag	167 903		
2024	Beräknat	164 232 ²		
2025	Beräknat	169 708 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 157 034 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 157 034 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner inklusive utgifter för kungafamiljen samt för Kungliga hovstatens och Kungliga slottsstatens förvaltningsutgifter.

Resultatredovisning

Kungliga hovstaten (Hovstaten) och Kungliga slottsstaten (Slottsstaten) har till uppgift att bistå statschefen och övriga medlemmar av kungafamiljen i deras officiella plikter. I uppgiften ingår även att vårda och att visa det kungliga kulturarvet.

Verksamheten inom Hovstaten

Kungens konstitutionella, statsceremoniella och officiella uppgifter utgör kärnan i Hovstatens årliga verksamhet. I dessa uppgifter ingår bl.a. öppnande av riksmötet, ordförandeskap i Utrikesnämnden, konseljer, audienser, statsbesök, officiella besök, representation samt möten med företrädare för den offentliga och den privata sektorn och med företrädare för det civila samhället. Kungen stöds i sitt uppdrag av kungafamiljen. Till Hovstaten hör Riksmarskalksämberet, Hovmarskalksämberet och Informationsavdelningen.

Av Kungliga hov- och slottsstatens verksamhetsberättelse för 2021 framgår att spridningen av sjukdomen covid-19 påverkade verksamheten vid Hovstaten även under 2021. Möjligheterna att genomföra den planerade programverksamheten var begränsade under en stor del av året. Programpunkter genomfördes i huvudsak i digital eller anpassad form.

Under 2021 ackrediterades 28 utländska ambassadörer genom skriftligt förfarande. Två statsbesök genomfördes under hösten. Antalet förfrågningar om kungligt deltagande i olika sammanhang påverkades även under 2021 av spridningen av covid-19, men ökade något jämfört med 2020. Sammanlagt inkom drygt 1 600 förfrågningar 2021, vilket kan jämföras med ca 1 500 förfrågningar 2020 och ca 1 900 förfrågningar 2019. Under 2021 genomförde kungen och kungafamiljen 912 officiella programpunkter, vilket var en ökning med drygt 50 programpunkter jämfört med föregående år.

Verksamheten inom Slottsstaten

Slottsstatens verksamhet omfattar huvudsakligen vård och underhåll av det kungliga kulturarvet samt utställnings- och visningsverksamhet. Organisatoriskt ansvarar Ståthållarämbetet för den löpande skötseln och tillsynen av de elva kungliga slotten med tillhörande byggnader och parker. Husgerådskammaren med Bernadottebiblioteket svarar för förvaltning, underhåll och vård av det statliga lösöret på de kungliga slotten. Till Ståthållarämbetet hör även Kungliga Djurgårdens Förvaltning, som finansieras med de intäkter som förvaltningen av Kungliga Djurgården genererar.

I samarbete med Statens fastighetsverk bedrivs fortsatt ett flertal underhålls- och renoveringsprojekt, varav den pågående renoveringen av Stockholms slotts fasader är det mest omfattande projektet. Investeringar i säkerhetshöjande åtgärder och arbete med att säkerställa en säker och effektiv it-miljö har genomförts.

Spridningen av covid-19 medförde att visningsverksamheten vid de kungliga slotten, med undantag för parkerna, var stängd under januari–maj 2021. Visningsverksamheten kunde fr.o.m. juni 2021 delvis återupptas. Antalet besökare uppgick under 2021 till 195 000, vilket var en ökning med ca 11 procent jämfört med 2020.

Hovstatens ekonomi

I enlighet med den överenskommelse som träffats mellan regeringen och Riksmarskalksämberet, vars huvudsakliga innehåll återges nedan under Skälen för regeringens förslag, består den ekonomiska redovisningen av Hovstatens verksamhet av resultat- och balansinformation samt kommentarer i form av tilläggsupplysningar och noter. Redovisningen följer vedertagna principer som tillämpas för Slottsstaten. Riksmarskalksämberet har därutöver åtagit sig att öka öppenheten kring fördelningen av anslaget, genom att fr.o.m. 2021 redogöra för hur anslaget fördelas till statschefen och till andra medlemmar av den kungliga familjen som utfört officiella uppdrag som åligger statschefen eller anknyter till statschefsämberet (prop. 2021/22:232 s. 4).

De anslagsmedel som avsåg Hovstaten uppgick 2021 till 73,9 miljoner kronor. Medlen ska användas för att finansiera kostnader för representation, resor, transporter, personal m.m. samt levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefens funktion. År 2021 utgjorde anslagsmedlen 86 procent av verksamhetens intäkter. Övriga intäkter, som framför allt utgörs av kostnadsersättningar för tjänster som utförs åt bl.a. Kungliga slottsstaten och Kungliga Djurgårdens förvaltning, uppgick till 11,8 miljoner kronor.

Hovstatens kostnader ökade från 81,8 miljoner kronor 2020 till 84,4 miljoner kronor 2021, främst till följd av högre personalkostnader.

Verksamhetsutfallet för Hovstaten blev positivt och uppgick till 1,3 miljoner kronor 2021, jämfört med 4,5 miljoner kronor 2020.

Slottsstatens ekonomi

Slottsstaten har som tidigare år lämnat en årsredovisning enligt gängse utformning. Slottsstatens verksamhet finansieras med anslag, hyres- och arrendeintäkter, intäkter från visningar av de kungliga slotten och intäkter från försäljning i slottsbodarna.

Den visningsverksamhet som delvis kunde genomföras fr.o.m. juni 2021 medförde att Slottsstatens intäkter från avgifter och andra ersättningar ökade från 35,8 miljoner kronor 2020 till 43,4 miljoner kronor 2021. Av samma skäl ökade verksamhetens kostnader från 156 miljoner kronor 2020 till 162,9 miljoner kronor 2021. Det var huvudsakligen personalkostnaderna som ökade. Det anställningsstopp som hade införts 2020, främst inom visnings- och parkverksamheten, upphävdes.

Verksamhetsutfallet för Slottsstaten blev negativt 2021 och uppgick till -13,4 miljoner kronor, vilket kan jämföras med ett negativt resultat om -6,8 miljoner kronor 2020.

Anställda inom Kungliga hov- och slottsstaten

Antalet anställda inom Kungliga hov- och slottsstaten ökade 2021 jämfört med 2020, som en följd av att visningsverksamheten delvis kunde genomföras. År 2021 motsvarade de visstidsanställda på årsbasis 42 årsarbetskrafter, vilket var mer än dubbelt så många som 2020. Omräknat till heltid motsvarade de tillsvidareanställda 272 årsarbetskrafter 2021, vilket var i princip detsamma som 2020.

Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Verksamheten vid Hovstaten och Slottsstaten påverkades även 2021 påtagligt av spridningen av covid-19.

Hovstaten fortsatte att i stor utsträckning genomföra inplanerade programpunkter digitalt. Till följd av ett ökat antal programpunkter blev kostnaderna 2021 något högre än 2020. Kapitalförändringen blev trots det positiv och uppgick till 1,3 miljoner kronor. Kostnaderna beräknas öka framöver till följd av att senarelagda aktiviteter kan genomföras och verksamheten i övrigt kan återgå till normala förhållanden.

Den visningsverksamhet som Slottsstaten bedriver hölls i enlighet med vad som ovan anförts endast delvis öppen under 2021, vilket medförde ett fortsatt betydande intäktsbortfall. Fram t.o.m. 2019 växte visningsverksamheten och de intäkter den genererade översteg då, tillsammans med övriga intäkter från avgifter och ersättningar, intäkterna från anslag. De besparingsåtgärder som har vidtagits vid Slottsstaten har inte kunnat kompensera för intäktsminskningen. I stället har det varit nödvändigt med tillfälliga statliga stödåtgärder för att mildra de ekonomiska konsekvenserna.

Regeringen följer utvecklingen inom Kungliga hov- och slottsstaten.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.2 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	149 157	149 157	149 157
Pris- och löneomräkning ²	1 546	8 454	13 709
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	17 200	6 621	6 842
<i>varav BP23³</i>	<i>17 200</i>	<i>6 200</i>	<i>6 200</i>
– Säkerhetshöjande åtgärder	9 200	6 200	6 200
– Medel för jubileumsfirande	8 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	167 903	164 232	169 708

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Kungliga hov- och slottsstaten ska enligt överenskommelse med regeringen årligen lämna en berättelse över den samlade verksamheten (prop. 1996/97:1 utg.omr. 1 avsnitt 4). Verksamhetsberättelsen ligger till grund för regeringens bedömning av medelsbehovet. Av det totala anslaget tillförs Hovstaten 51 procent medan Slotts-

staten tillförs 49 procent. Anslagsmedlen som avser Hovstaten disponeras av Kammarkollegiet och betalas ut engångsvis efter rekvisition till H.M. Konungens hovförvaltning. Anslagsmedel som avser Slottsstaten utbetalas månadsvis i lika stora delar. Anslagsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten grundar sig på relationen mellan deras faktiska kostnader 1996. Kostnadsfördelningsnyckeln ska gälla långsiktigt och inte justeras till följd av smärre förändringar i organisationen eller verkliga kostnadsutfall.

Regeringen och Riksmarskalksämberet har sedermera kommit överens om att större organisatoriska förändringar mellan dem ska redovisas i verksamhetsberättelsen för det budgetår då förändringen sker. Redovisningen ska utgöra en grund för en eventuell framtida ändring av anslagsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten. Anslaget fördelning på de olika verksamhetsområdena ska dessutom bli föremål för en kontinuerlig diskussion mellan Riksmarskalksämberet och Regeringskansliet (prop. 2005/06:1 utg.omr. 1 avsnitt 6). Sådana diskussioner fördes under 2020 med anledning av Slottsstatens verksamhet påverkas av allt högre krav på permanenta säkerhetshöjande åtgärder vid de kungliga slotten. Diskussionerna ledde fram till slutsatsen att det kunde finnas skäl att se över anslagsfördelningen. I budgetpropositionen för 2021 beaktade regeringen att Riksmarskalksämberet framfört att anslagsökningar för säkerhetshöjande åtgärder vid de kungliga slotten i sin helhet bör fördelas till Slottsstaten, även om det skulle innebära avsteg från den i övrigt gällande överenskommelsen om anslagsfördelning mellan Hovstaten och Slottsstaten (prop. 2020/21:1 utg.omr. 1 avsnitt 4). Diskussionerna mellan Riksmarskalksämberet och Regeringskansliet fortsatte under 2021. I samband med dessa bedömdes det inte finnas skäl att ändra den ovan beskrivna anslagsfördelningen.

Enligt tidigare överenskommelse har tyngdpunkten i verksamhetsberättelsen legat på en redovisning av hur tilldelade medel använts när det gäller Slottsstaten. Regeringen och Riksmarskalksämberet enades emellertid 2013 om att den ekonomiska redogörelsen för Hovstaten ska utgöras av en uppställning som liknar den redogörelse som tidigare lämnats för Slottsstaten. Detta innebär att uppställningen ska bestå av resultat- och balansinformation samt kommentarer i form av tilläggsupplysningar och noter (prop. 2013/14:1 utg.omr. 1 avsnitt 4).

Av förarbetena till regeringsformen framgår att Hovstaten står utanför den statliga förvaltningsorganisationen (prop. 1973:90 s. 176). Den verksamhet som Hovstaten bedriver omfattas inte av lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Hovstaten omfattas inte heller av anslagsförordningens (2011:223) bestämmelser om bl.a. prövning av anslagssparande och indragning av anslag, eller andra delar av det ekonomiadministrativa regelverket för myndigheter under regeringen.

Regeringen bedömer att säkerheten vid de kungliga slotten behöver stärkas. Vidare behöver medel tillföras för att möjliggöra aktiviteter med anledning av att det har gått 500 år sedan Gustav Vasa valdes till kung och 50 år sedan H.M. Konungen blev statschef. Anslaget föreslås därför ökas med 17 200 000 kronor 2023. Från och med 2024 beräknas anslaget öka med 6 200 000 kronor.

Regeringen föreslår att 167 903 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 164 232 000 kronor respektive 169 708 000 kronor.

4 Riksdagsförvaltningen

4.1 Utgångspunkter för Riksdagsförvaltningens verksamhet

Riksdagen har som det främsta demokratiska statsorganet konstitutionellt fastställda uppgifter i det svenska statsskicket. Riksdagen med dess ledamöter har som folkets främsta företrädare också en central roll i opinionsbildningen och en skyldighet att verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Riksdagen har även uppgifter som följer av internationella åtaganden och av medlemskapet i Europeiska unionen.

Riksdagens arbete bedrivs i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen, riksdagsordningen och särskilda riksdagsbeslut om arbetets inriktning.

4.1.1 Riksdagsförvaltningens uppgift

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet. Förvaltningens verksamhet regleras i riksdagsordningen och i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen samt annan lagstiftning och i föreskrifter på riksdagsområdet.

Riksdagen har endast en verksamhetsgren: Stöd till den parlamentariska processen.

Riksdagsförvaltningen har till uppgift att stödja riksdagens arbete. Förvaltningen ska se till att kammaren, utskotten, EU-nämnden, ledamöterna och övriga riksdagsorgan får det stöd och den service de behöver. Förvaltningen ska också informera allmänheten om riksdagens arbete och om EU-frågor samt handlägga ärenden som rör riksdagens internationella kontakter. Dessutom ansvarar förvaltningen för att vårda riksdagens byggnader och samlingar samt för myndighets- och förvaltningsuppgifter.

4.1.2 Riksdagsstyrelsens uppdrag till förvaltningen

Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för ett väl fungerande stöd till arbetet i kammaren och utskott m.m.
- svara för ett väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och riksdagens arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande myndighet och arbetsgivare.

Dessa uppdrag utgör grunden för de fem uppdragsområden som verksamheten bedrivs utifrån:

- A. Stöd till arbetet i kammaren och utskott m.m.
- B. Stöd och service till ledamöter och partikanslier
- C. Kunskap om riksdagen och riksdagens arbete
- D. Vård och bevarande av byggnader och samlingar
- E. Myndighet och arbetsgivare

Med utgångspunkt i uppdraget fastställer riksdagsstyrelsen en strategisk plan för Riksdagsförvaltningen varje valperiod. I mars 2019 beslutade riksdagsstyrelsen om en strategisk plan för Riksdagsförvaltningen för perioden 2019–2022 (dnr 1810-2018/19).

Den riksdagsstyrelse som tillträder efter valet i september 2022 kommer att besluta om en ny strategisk plan för perioden 2023–2026.

4.2 Resultatredovisning

Riksdagsförvaltningen har arbetat för att skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete. Nedan följer en sammanfattning av Riksdagsförvaltningens resultat sedan januari 2021.

Riksdagsförvaltningen har

- givit kammare och utskott ett väl fungerade stöd. Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i stora delar genomförts enligt plan, även om det internationella parlamentariska samarbetet har påverkats av coronapandemin. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att digitalisera dokumenthanteringen i den parlamentariska processen och det är nu möjligt att digitalt lämna in interpellationer och skriftliga frågor. Även arbetet med att stödja utvecklingen av mer enhetliga arbetsformer i utskotten och förbättra it-stödet till den parlamentariska processen har fortsatt. Förvaltningens planerade arbete med att utveckla beredskapen och kontinuitetsförmågan har genomförts. Ett strategiskt samordningsforum för krisberedskap och civilt försvar har etablerats. Bland annat har en översyn av förvaltningens beredskap och krishantering genomförts och kontinuitetsuppdraget som syftar till att stärka förmågan att upprätthålla budget- och lagstiftningsprocessen har slutförts. Därtill har förvaltningen genomfört aktiviteter inom ramen för Totalförsvarsövning 2020.
- givit ledamöter och partikanslier ett väl fungerande stöd och god service. Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i stora delar genomförts enligt plan. Flera utvecklingsprojekt pågår för att förbättra service och administrativt stöd. Ett digitalt stöd för hantering av övernattningsbostäder och arbetsplatser har utvecklats och arbetet med att utveckla och säkra lösningar för ledamöternas digitala möten pågår. En del utvecklingsinsatser på säkerhetsområdet som krävt närvaro i riksdagens lokaler kunde inte genomföras under 2021 på grund av restriktioner under coronapandemin, men har återupptagits under 2022. I detta ingår en revidering av Riksdagsförvaltningens säkerhetsskyddsanalys.
- givit externa målgrupper möjlighet att få information och kunskap om riksdagens arbete och beslut. Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har i allt väsentligt genomförts enligt plan. Ett projekt pågår för att slå ihop dagens fyra webbplatser till en under riksdagen.se. De digitala studiebesöken har utvecklats både vad gäller innehåll och teknisk kunskap under pandemin. Förvaltningen har också inlett arbetet med att utveckla en framtida modell och teknik för skolbesök i riksdagen för årskurs 7–9. Firandet av demokratijubileet 2018–2022 avslutas 2022 och ger erfarenheter som kan tas till vara i arbetet med det nya temat Sverige 500 år som inleds 2022. Projektet för att uppgradera mediehanterings-systemet, som bl.a. stöder sändningar från kammaren, är också i sin slutfas.
- vårdat och bevarat riksdagens byggnader och samlingar på ett systematiskt sätt. Utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har genomförts enligt plan. Den långsiktiga renoveringsplanen för fastigheterna följs. Renoveringen av ledamotshuset är klar och fastigheten har slutbesiktigats. Programarbetet för projekt Cephalus blev klart i mars 2022. Arbetet med att utveckla lokaler som lever upp till krav på säkerhet, tillgänglighet och miljöhänsyn fortsätter. Bland annat arbetar förvaltningen med att ta fram en strategisk lokalförsörjningsplan. Förvärv av fastigheten Cephalus 11 planeras att ske under år 2022.

- varit en väl fungerande myndighet och arbetsgivare. Stora delar av utvecklingsarbetet inom uppdragsområdet har kunnat genomföras som planerat, medan annat är försenat. Det senare handlar framför allt om att förvaltningen har behövt göra omprioriteringar av resurser inom it-verksamheten och att HR-arbetet under 2021 påverkades av och delvis inriktades på åtgärder med anledning av coronapandemin. I uppdraget att utveckla Riksdagsförvaltningens styrmodell har förslag till ny struktur av övergripande styrdokument tagits fram. Inom it-området pågår ett arbete med att skapa förutsättningar för en långsiktig planering av stödet för digitala möten och säkra lösningar.

I tabellen nedan framgår Riksdagsförvaltningens intäkter, kostnader och transfereringar för verksamhetsgrenen Stöd till den parlamentariska processen.

Tabell 4.1 Intäkter, kostnader och transfereringar

Miljoner kronor

	2019	2020	2021
Intäkter ¹	35	35	34
Kostnader	1 704	1 756	1 719
<i>Nettokostnad</i>	<i>1 669</i>	<i>1 721</i>	<i>1 685</i>
Transfereringar	516	520	521
Totalt²	2 185	2 241	2 207

1 Exklusive intäkter av anslag.

2 Alla belopp i tabellen redovisas i miljoner kronor. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

De totalt sett minskade kostnaderna jämfört med 2020 beror främst på minskade avsättningar för ledamöters pensioner och avgångsförmåner i resultaträkningen.

För en mer utförlig redogörelse hänvisas till Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2021 (2021/22:RS1) samt utskottens egna verksamhetsberättelser.

Konstitutionsutskottet kommer under hösten 2022 att behandla Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2021. Vid behandlingen av årsredovisningen för 2020 (bet. 2021/22:KU1) hade utskottet inget att invända och riksdagen lade årsredovisningen till handlingarna.

4.3 Riksdagsstyrelsens bedömning av uppdragsuppfyllelsen

Sammanfattningsvis har Riksdagsförvaltningen genomfört sina uppdrag med ett tillfredsställande resultat.

Även under 2021 påverkade coronapandemin förutsättningarna för kammar- och utskottsarbetet, vilket ställde särskilda krav på Riksdagsförvaltningens stöd till riksdagen och dess ledamöter.

Förvaltningen har gett stöd till det dagliga parlamentariska arbetet samtidigt som utvecklingsarbetet i stora delar genomförts som planerat. Ett exempel på en satsning som genomförts är den digitala inlämningstjänsten för interpellationer och skriftliga frågor som lanserades i slutet av året.

Den parlamentariska utredningen om riksdagen under coronapandemin 2020, konstaterar att Riksdagsförvaltningen klarat av att ge ett gott stöd under pandemin. Utredningen lyfter också fram vikten av att ytterligare utveckla förmågan att bistå riksdagen under en kris och att fortsätta arbetet med att utveckla tekniska plattformar för bl.a. distansmöten. Båda dessa områden har varit centrala för förvaltningen under

året. Insatser för att utveckla säkerhetsarbetet, inte minst beredskapen och kontinuitetsförmågan, har genomförts.

Genomförandet av riksdagens demokratijubileum 2018–2022 har fortsatt. Under 2021 fick flera evenemang dock genomföras digitalt och den festföreställning som var planerad till den 14 september sköts fram till den 10 januari 2022.

Renoveringen av ledamotshuset har slutbesiktigats och inflyttning sker under 2022. Programarbetet för projekt Cephalus är avslutat och beslut om att genomföra detaljprojektering är taget. Detta innebär att renoveringarna av riksdagens hus följer den långsiktiga planen.

4.4 Budgetförslag

4.4.1 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tabell 4.2 Anslagsutveckling 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tusental kronor

2021	Utfall	918 073	Anslagssparande	106 283
2022	Anslag	981 205 ¹	Utgiftsprognos	1 005 026
2023	Förslag	1 004 077		
2024	Beräknat	1 025 835 ²		
2025	Beräknat	1 054 538 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 989 402 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 989 402 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för kostnader för

- ersättningar som riksdagens ledamöter enligt lag har rätt till inom ramen för sitt ledamotsuppdrag,
- stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen,
- talmannens verksamhet, resor och representation,
- utskottens utgående besök samt utrikes och inrikes resor och utfrågningar,
- internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete,
- bidrag till föreningar i riksdagen,
- bidrag till Stiftelsen Sveriges Nationaldag,
- språkutbildning till riksdagens ledamöter samt för
- klimatkompensation.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Tabell 4.3 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	981 205	981 205	981 205
Pris- och löneomräkning ²	3 171	39 419	67 976
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	19 701	5 211	5 357
<i>varav BP23³</i>	<i>19 701</i>	<i>5 026</i>	<i>5 026</i>
– Stödet till politiska sekreterare	5 026	5 026	5 026
– EU-ordförandeskapet 2023	14 675		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 004 077	1 025 835	1 054 538

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Kostnaderna för Riksdagsförvaltningen ökar normalt under ett valår och året därefter. Ökningen är dock svårberäknad. De största svårigheterna i beräkningen är kostnaderna för dels avgångsförmåner, som påverkas av antalet ledamöter som inte kandiderar eller återväljs i samband med ett val, icke återvalda ledamöters ålder, invalår och tjänstgöringstid, dels stödet till partigrupperna. För 2023 beräknas det beräknade anslagssparandet täcka kostnaderna.

För att genomföra EU-kommitténs förslag (2017/18:URF1 EU-arbetet i riksdagen) om en studieresa till EU:s institutioner för ledamöter med EU-anknutna uppdrag kommer det under valperioden att vara möjligt att genomföra en sådan resa. Det antal ledamöter som kan komma i fråga för denna finansiering är begränsat och deltagarna planeras att utses av talmannen efter nomineringar från partigrupperna.

Stödet till politiska sekreterare

Stödet till partigrupperna i riksdagen för politiska sekreterare till riksdagens ledamöter regleras i 3 kap. lagen (2016:1109) om stöd till partigrupperna för riksdagsledamöternas arbete i riksdagen och riksdagsstyrelsens föreskrift (RFS 2016:6) om tillämpningen av lagen. Stödet är avsett att täcka kostnaderna för handläggarehjälp åt riksdagens ledamöter och beräknas efter normen en politisk sekreterare per riksdagsledamot. Schablonbeloppet för stödet till politiska sekreterare räknas upp med ca 1,8 procent från nuvarande 67 100 kronor till 68 300 kronor fr.o.m. den 1 januari 2023. Det innebär att anslaget behöver ökas med 5 026 000 kronor fr.o.m. 2023.

EU-ordförandeskapet 2023

Under Sveriges EU-ordförandeskap förväntas riksdagen skapa arenor där parlamentariker från EU:s medlemsstater, Europaparlamentet, kandidatländer m.fl. träffas för diskussioner i aktuella frågor av gemensamt europeiskt och parlamentariskt intresse. Den parlamentariska dimensionen av EU-ordförandeskapet innebär att riksdagen under det svenska EU-ordförandeskapet våren 2023 kommer att stå värd för åtta konferenser. Sju av konferenserna äger rum i riksdagen och en i Bryssel. Fem av konferenserna arrangeras varje halvår utifrån en bestämd arbetsordning. Utöver dessa institutionaliserade konferenser anordnar riksdagen tre konferenser på eget initiativ, och riksdagen bestämmer där på egen hand upplägg och tema. De tre konferenserna kommer att handla om demokratin i Europa, EU:s framtida

energiförsörjning och cirkulär bioekonomi. För genomförandet av konferenserna ökas anslaget med 14 675 000 kronor 2023.

Sammanfattning av riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att 1 004 077 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 1 025 835 000 kronor respektive 1 054 538 000 kronor.

4.4.2 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tabell 4.4 Anslagsutveckling 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tusental kronor

2021	Utfall	893 536	Anslagssparande	62 969
2022	Anslag	984 675 ¹	Utgiftsprognos	989 048
2023	Förslag	996 390		
2024	Beräknat	1 007 431 ²		
2025	Beräknat	1 025 788 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 981 412 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 978 512 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter, bidrag till föreningar i riksdagen och resebidrag till skolor. Anslaget får också användas för kostnader för stipendier till skolungdomar och kostnader för nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Tabell 4.5 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	984 675	984 675	984 675
Pris- och löneomräkning ²	10 235	36 612	58 303
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	1 480	-13 856	-17 190
<i>varav BP23³</i>	<i>33 110</i>	<i>29 900</i>	<i>27 000</i>
– Säkra it-drift och webb	8 220	10 520	10 520
– EU-ordförandeskapet 2023	2 180		
– Hyresrelaterade kostnader	3 160	3 160	3 160
– Säkerhet och bevakning	5 720	4 020	4 020
– Sverige och riksdagen under 500 år	1 300		
– Tjänstemannastöd OSSE	630		
– Riksdagsutredning	2 900	2 900	
– Finansutskottets granskning av Riksbanken	5 000	5 000	5 000
– Parlamentariska beslutsprocessen	4 000	4 300	4 300
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	996 390	1 007 431	1 025 788

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Säkra it-drift och webb

Riksdagsförvaltningen har ett ökat antal it-miljöer i drift, med olika verksamhetskrav, samt planerar en gemensam infrastruktur för riksdagsmyndigheter, vilket medför att rätt bemanning behöver säkerställas. Det sistnämnda finansieras dock av berörda myndigheter. Högre komplexitet inom de olika it-miljöerna gör att arbetsbelastningen inom it-drift ökar. Det finns därför ett behov av resursförstärkning inom it-avdelningen för drift och underhåll.

Riksdagsförvaltningen bygger en integrerad webbplats med en ny teknisk plattform. Under året ska en systemförvaltning etableras för att säkra utveckling och underhåll av riksdagens webbplats, samt för att möta nya lagkrav och högre krav på säkerhet, kontinuitet och digitalisering. En resursförstärkning behövs för att skapa förutsättningar för att kunna förvalta den nya externa webben.

Anslaget ökas med 8 220 000 kronor för 2023. Från och med 2024 beräknas anslaget öka med 10 520 000 kronor.

EU-ordförandeskapet 2023

Förvaltningen har kunnat göra mer detaljerade kostnadsberäkningar avseende aktiviteter som rör kommunikationen kring EU-ordförandeskapet och det praktiska genomförandet av konferenserna våren 2023. För att kunna ta höjd för genomförandet och det efterföljande trojkasamarbetet finns ett kompletterande behov av resursförstärkning inom kammaravdelningen. Utöver den ökning av anslaget gällande EU-ordförandeskapet som riksdagen har beslutat om (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1, bet. 2021/22:KU1, rskr. 2021/22:70) ökas anslaget ytterligare med 2 180 000 kronor 2023.

Hyresrelaterade kostnader

Sedan 2022 har hyresrelaterade kostnader ökat. Mot bakgrund av detta ökas anslaget med 3 160 000 kronor fr.o.m. 2023.

Säkerhet och bevakning

Riksdagsförvaltningen arbetar för att säkerställa det stöd som krävs för att upprätthålla den parlamentariska processen oavsett situation, såväl i vardagen som vid kriser, krig och krigsfara. Samtidigt har omvärldsläget försämrats och hotbilden breddats och blivit mer komplex.

Det fortsatta utvecklingsarbetet som Riksdagsförvaltningen behöver genomföra inom säkerhets-, bevaknings- och beredskapsområdet medför ökade kostnader för att bl.a. övervaka it-miljöer samt för att granska att verksamheten bedrivs enligt lagen om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter. Därtill krävs resursförstärkning för att minska sårbarheter i kritiska it-stöd, genomföra säkerhetsprövningar vid rekrytering och höja skyddsvaktsorganisationens förmåga att verka i kris, krigsfara och krig.

Mot bakgrund av ovanstående ökas anslaget med 5 720 000 kronor 2023. Från och med 2024 beräknas anslaget öka med 4 020 000 kronor.

Sverige och riksdagen under 500 år

Den historiska utvecklingen och berättelsen om riksdagen under 500 år uppmärksammas med aktiviteter såsom medverkan på externa arenor, seminarier och andra arrangemang, digitala kanaler, utställning och studiematerial, i syfte att nå ut brett och sprida kunskap om riksdagens arbete i hela landet.

För 2023 har det tillkommit kostnader, bl.a. för en utställning i riksdagshuset med bäring på firandet och jubileumsboken Riksdagen under 500 år.

Utöver den ökning av anslaget gällande Sverige och riksdagen 500 år som riksdagen har beslutat om (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1, bet. 2021/22:KU1, rskr. 2021/22:70) ökas anslaget ytterligare med 1 300 000 kronor 2023.

Tjänstemannastöd OSSE

Under en ledamots presidentskap finns fortsatt behov av en resursförstärkning som har en samordnande och rådgivande funktion och är kontaktperson mot Organisationen för säkerhet och samarbete i Europas parlamentariska församling (OSSE PF). För detta ökas anslaget med 630 000 kronor 2023.

Riksdagsutredning

Under innevarande valperiod har ett antal riksdagsfrågor identifierats som kan bedömas lämpliga att utreda närmare efter valet i september 2022. Ett sådant uppdrag genomförs i så fall i form av en riksdagsutredning som beräknas pågå under 2023 och 2024 och kostnaden beräknas utifrån behovet av en ordförande och två sekreterare. Anslaget ökas mot bakgrund av detta med 2 900 000 kronor 2023. För 2024 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

Finansutskottets granskning av Riksbanken

Regeringen har föreslagit att finansutskottets granskning av Riksbanken ska stärkas och omfatta hela Riksbankens verksamhet (prop. 2021/22:41). Regeringen anser att finansutskottet bör ges utökade resurser för sitt granskningsuppdrag och hänvisar till att Riksbankskommittén bedömt att utskottets resurser bör ökas med 5 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2023. Finansutskottet har yttrat sig till konstitutionsutskottet över propositionen och anför att utskottet delar regeringens uppfattning att det krävs

utökade resurser för att finansutskottet ska kunna förstärka granskningen av Riksbankens verksamhet i enlighet med förslagen i propositionen. När det gäller hur stort det årliga resurstillskottet bör vara har finansutskottet ingen annan uppfattning än den bedömning som gjordes av Riksbankskommittén (yttr. 2021/22:FiU2y). Riksdagen har beslutat anta föreslagna ändringar i regeringsformen som vilande och medgett att behandlingen av förslaget till ny riksbankslag får skjutas upp till 2022/23 års riksmöte (bet. 2021/22:KU15, rskr. 2021/22:341).

Anslaget ökas med anledning av ovanstående med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

Parlamentariska beslutsprocessen

Under valperioden har antalet ärenden i den parlamentariska processen ökat kraftigt. För arbetet i kammarkansliet innebär det ökade antalet ärenden bl.a. ett väsentligt ökat antal parlamentariska dokument för konstitutionell kontroll, ökad kvällstjänstgöring och fler frågor från partigrupper och massmedia. Den ökade aktiviteten jämte nödvändigt utvecklingsarbete har inneburit en påtagligt ökad arbetsinsats under en längre tid. Det behövs nu en förstärkning med en kammarsekreterare för att säkra stabiliteten och uthålligheten, minska nyckelpersonsberoendet samt för att upprätthålla nivån och kravet på skyndsamt i stödet till kammaren. Inom utskottsavdelningen har ökningen av antalet riksdagsärenden varit extra stor på bl.a. justitie- och socialutskottets kanslier. Vid dessa kanslier har också grundbemanningen av föredraganderesurser varit oförändrad under lång tid och under de två senaste valperioderna har kanslierna regelmässigt haft behov av en till två extra föredraganderesurser. För att minska nyckelpersonsberoende och säkra stabiliteten vid justitie- och socialutskottets kanslier behövs en förstärkning av respektive kanslis grundbemanning med en föredraganderesurs vardera. Det finns anledning att noga följa hur det ökade antalet riksdagsärenden och det parlamentariska läget tillsammans med angeläget utvecklingsarbete påverkar verksamheten och resursbehoven i kammare, utskott och EU-nämnd framöver.

När det gäller Riksdagsförvaltningens tv-produktion och webb-tv-sändningar är syftet att ge alla möjlighet att följa debatter i kammaren, offentliga utskottsutfrågningar och vissa andra aktiviteter i riksdagen. Från 2021 har behovet av antalet sändningar och parallella produktioner ökat. Medel för att finansiera en resursförstärkning behövs inom området tv-produktion.

Mot bakgrund av ovanstående ökas anslaget med 4 000 000 kronor 2023. Från och med 2024 beräknas anslaget öka med 4 300 000 kronor.

Sammanfattning av riksdagsstyrelsens förslag

Enligt riksdagsstyrelsens överväganden ökas anslaget med 33 110 000 kronor 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget öka med 29 900 000 kronor respektive 27 000 000 kronor.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär samtidigt att anslagsnivån minskas med 31 630 000 kronor 2023.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 996 390 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 1 007 431 000 kronor respektive 1 025 788 000 kronor.

Låneram

Riksdagsstyrelsens förslag: Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2023 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 140 000 000 kronor.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag: För 2023 beräknas investeringar i anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet uppgå till ca 50 000 000 kronor.

Projektet En sammanhållen extern webbplats pågår, där en integrerad webbplats med en ny teknisk plattform tas fram, och den beräknade totala investeringsbudgeten är ca 21 000 000 kronor.

De investeringar som är planerade för 2023 ryms inte inom nuvarande låneram. Därför föreslås en ökning av låneramen för 2023 med 10 000 000 kronor till 140 000 000 kronor.

4.4.3 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tabell 4.6 Anslagsutveckling 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tusental kronor

2021	Utfall	91 237	Anslagssparande	72 258
2022	Anslag	180 000 ¹	Utgiftsprognos	252 142
2023	Förslag	210 000		
2024	Beräknat	210 000		
2025	Beräknat	210 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det får också användas för kostnader för renoverings- och underhållsåtgärder, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, markskötsel och utemiljö, konst, fast inredning samt kostnader för it-system kopplade till denna verksamhet. Anslaget får även användas för att täcka kostnader för räntor och avskrivningar för ovanstående.

Anslaget får också användas för kostnader för förvärv av mark för framtida byggnation av en extern godsmottagning samt för kostnader för fastighetsförvärv i samband med Framtidens riksdagshus.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag

Tabell 4.7 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	120 000	120 000	120 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	90 000	90 000	90 000
varav BP23	90 000	90 000	90 000
– Avskrivningskostnader	25 000	25 000	25 000
– Kostnader för ombyggnation m.m.	65 000	65 000	65 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	210 000	210 000	210 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Riksdagsförvaltningen har tagit fram en övergripande långsiktig planering för att förvalta och utveckla fastigheterna som kallas Framtidens riksdagshus. Detta övergripande och strategiska program innehåller planeringen för kommande ombyggnader, underhåll och utveckling av riksdagens fastigheter. Varje fastighet har dessutom en fastställd underhållsplan som uppdateras löpande. Först ut var renoveringen av ledamotshuset, som fick en godkänd slutbesiktning 29 april 2022. Näst på tur att renoveras är Cephalus.

I Framtidens riksdagshus framgår att riksdagens fastigheter inte täcker behovet av lokaler. Som aviserades i propositionen Vårändringsbudget för 2022 planeras ett förvärv av fastigheten Cephalus 11 under år 2022 (prop. 2021/22:99, avsnitt 9.1). Som ett led i att säkra lokalbehovet kan det bli aktuellt med fastighetsförvärv framöver.

Det finns ett stort underhållsbehov i fastighetsbeståndet och omfattande renoveringsarbeten beräknas pågå in på 2030-talet. Detta påverkar resursbehovet, kostnaderna för avskrivningar och räntor och medför behov av högre låneram. Som en följd av renoveringarna kommer även kostnaderna för evakueringslokaler att vara höga.

Renoveringen av ledamotshuset, fastigheten Mars och Vulcanus 1, är klar. Ett antal löpande underhållsprojekt och verksamhetsanpassningar av riksdagens byggnader och lokaler pågår, exempelvis renovering av lägenheter i fastigheten Iason. Riksdagsförvaltningen arbetar också med att undersöka förvärv av mark inför en ny godsmottagning. Förstudie och projektering kring trafikbegränsande arbeten pågår. Utöver det pågår en förstudie om Östra riksdagshuset och en förstudie om lokala varuintag.

Avskrivningar

Som aviserades i budgetpropositionen för 2022 kommer kostnaden för avskrivningar i samband med färdigställandet av projekt ledamotshuset att öka ytterligare (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1 avsnitt 4.4.3). Beräkningen visar nu, efter att slutsumman för projektet och avskrivningstiden för byggnadens olika komponenter i stort är känd, att avskrivningskostnaden kommer att öka med ca 20 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

Ovanstående tillsammans med ökade avskrivningskostnader relaterade till andra investeringar inom underhåll och renoveringsplanen innebär att anslaget ökas med 25 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

Förstärkning av anslaget

Historiskt har det funnits ett anslagssparande som har kunnat finansiera kostnadsökningar. Det upparbetade anslagssparandet förväntas förbrukas under 2022, främst på grund av förvärvet av fastigheten Cephalus 11 samt ökade avskrivnings- och räntekostnader samt planerat underhåll.

Kostnader i samband med ombyggnationen av kvarteret Cephalus ökar under 2023. Även kostnader för evakueringslokaler i samband med projektet, planerat underhåll och kostnader relaterade till fastighetslånet, kommer att öka från 2023 och framåt. Nuvarande beräkningar visar att nivån på anslaget behöver förstärkas. Riksdagsstyrelsen återkommer eventuellt till riksdagen.

Mot bakgrund av ovanstående ökas anslaget med 65 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

Renovering av fogar och fasader, riksbyggnaderna

Renoveringen av fogar och fasader gällande riksbyggnaderna fortsätter. Investeringen pågår under flera år och syftar till att bevara riksbyggnaderna och anslagsfinansieras därmed enligt lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter.

Projekt Cephalus

Riksdagsstyrelsen fattade i november 2020 ett beslut om att starta programarbetet. Programmet färdigställdes i mars 2022. En sammanställning av programmet har därefter presenterats för styrgruppen, riksdagsdirektören samt för gruppledarna i egenskap av beredningsgrupp för fastighetsfrågor.

I maj 2022 beslutade riksdagsstyrelsen om start av systemhandling och detaljprojektering, med en beräknad kostnad på 261 000 000 kronor.

Innan programarbetet genomförts är den totala kostnaden för projektet osäker. En tidig beräkning visar att slutkostnaden blir ca 1 500 000 000 kronor.

Projektering av systemhandling föreslås genomföras fram till sommaren 2023. Därefter påbörjas arbetet med detaljprojektering. Efter systemhandling tas en ny kalkyl fram. Produktion beräknas att ske år 2024–2026. Beräknad inflyttning är planerad till efter valet år 2026.

Ny godsmottagning

Riksdagsstyrelsen fattade beslut om att starta programarbete för ny godsmottagning i maj 2020. Programarbetet för ny godsmottagning avslutades i januari 2022. Styrelsen beslutade i februari 2022 att undersöka ett förvärv i samband med detta.

En uppskattad kostnad för projektet är ca 160 000 000 kronor. Den slutliga kostnaden beror bl.a. på objektets utformning och förutsättningar. Riksdagsstyrelsen återkommer i nästa års budgetproposition.

Sammanfattning av riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att 210 000 000 kronor anvisas under 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 210 000 000 kronor för respektive år.

Investeringsplan

Riksdagsstyrelsens förslag: Investeringsplanen för 2023–2025 för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* godkänns som riktlinje för Riksdagsförvaltningens fastighetsinvesteringar (tabell 4.8).

Tabell 4.8 Investeringsplan för Riksdagsförvaltningen

Miljoner kronor

	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	Summa 2023– 2025
Anskaffning och utveckling av nya investeringar		116				
Förvärv av Cephalus 11		116				
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>		116				
<i>– byggnader, mark och annan fast egendom</i>		116				
Finansiering av anskaffning och utveckling		116				
Anslag 2:3 Riksdagens fastighetsanslag		116				
Vidmakthållande av befintliga investeringar	426	347	226	470	470	1 166
Underhåll och renoveringsplan	41	43	83	60	60	203
Projekt ledamotshuset	369	250				
Projekt Cephalus	11	49	133	400	400	933
Fogar och fasader riksbyggnaderna	5	5	10	10	10	30
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	426	347	226	470	470	1 166
<i>– byggnader, mark och annan fast egendom</i>	426	347	226	470	470	1 166
Finansiering vidmakthållande	426	347	226	470	470	1 166
Anslag 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	13	5	10	10	10	30
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	413	342	216	460	460	1 136
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	426	463	226	470	470	1 166
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	426	463	226	470	470	1 166

Nivån på investeringar som föreslås för perioden 2023–2025 baserar sig på nuvarande beslutade och planerade underhålls- och renoveringsåtgärder av Riksdagsförvaltningens fastigheter.

Låneram

Riksdagsstyrelsens förslag: Riksdagsförvaltningen bemyndigas att för 2023 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 2 200 000 000 kronor.

Skälen för riksdagsstyrelsens förslag: De investeringar som är planerade 2023 inryms inom nuvarande låneram. Därför föreslås ingen förändring av låneramen för 2023. Då renoveringarna av riksdagens fastigheter kommer att pågå under flera år kommer låneramen att behöva utökas framöver.

5 Riksdagens ombudsmän

5.1 Uppdrag och övergripande mål

Riksdagens ombudsmäns (JO) uppgift är att utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra författningar. Ombudsmännen ska särskilt se till att domstolar och förvaltningsmyndigheter i sin verksamhet iakttar regeringsformens bud om saklighet och opartiskhet och att medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter inte träds för när i den offentliga verksamheten. Ombudsmännen ska också verka för att brister i lagstiftningen avhjälpas.

JO har vidare till uppgift att fullgöra de uppgifter som ankommer på ett nationellt besöksorgan (National Preventive Mechanism, NPM) enligt det fakultativa protokollet den 18 december 2002 till Förenta nationernas konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Opcat).

Närmare bestämmelser om JO:s verksamhet finns i 13 kap. 6 § regeringsformen och lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

Ett övergripande syfte med verksamheten är att främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen.

JO:s deltagande i internationellt samarbete syftar till att sprida idén om rättslig kontroll genom oberoende ombudsmannainstitutioner och till erfarenhetsutbyte.

5.2 Resultatredovisning

Resultatet av JO:s verksamhet redovisas i myndighetens årsredovisning, i den årliga ämbetsberättelsen, i den årliga Opcat-rapporten samt i temarapporter.

JO bedöms genom sin verksamhet ha bidragit till att främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen. JO har belyst viktiga rättssäkerhetsaspekter i besvarandet av lagrådsremisser.

Antalet nyinkomna klagomålsärenden fortsatte att öka under 2021 och uppgick till drygt 10 600. Under 2021 har JO avgjort 10 630 ärenden, varav 4 inspektioner och 26 övriga initiativärenden.

JO:s verksamhet har fortsatt påverkats av coronapandemin. JO:s medarbetare har fortsatt arbetat hemifrån i stor utsträckning och inspektioner har i vissa fall genomförts med anpassade metoder. Vidare har JO deltagit digitalt i internationella konferenser, seminarier och workshops.

5.3 Riksdagens ombudsmäns (JO) bedömning av måluppfyllelsen

JO har en i huvudsak mycket god måluppfyllelse när det gäller de övergripande målen för verksamheten. Under 2021 har myndigheten nått vissa verksamhetsmål, såsom minskade balanser och handläggningstider för ärenden som skrivs av. Andra verksamhetsmål, bl.a. handläggningstider för fullt utredda ärenden och handläggningstider för inspektionsärenden, har inte nåtts.

5.4 Budgetförslag

5.4.1 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tabell 5.1 Anslagsutveckling 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tusental kronor

2021	Utfall	109 789	Anslagssparande	18 424
2022	Anslag	123 577 ¹	Utgiftsprognos	125 000
2023	Förslag	127 126		
2024	Beräknat	129 713 ²		
2025	Beräknat	132 022 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 127 126 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 127 126 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksdagens ombudsmäns (JO) förvaltningsutgifter och anskaffningar av anläggningstillgångar.

Skälen för Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag

Tabell 5.2 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	123 577	123 577	123 577
Pris- och löneomräkning ²	1 049	3 585	5 849
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 500	2 551	2 596
<i>varav BP23³</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>	<i>2 500</i>
– HR-strateg och kommunikatör	2 500	2 500	2 500
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	127 126	129 713	132 022

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

JO hade vid utgången av 2021 ett anslagssparande på närmare 18 500 000 kronor. JO har beslutat om indragning av det anslagssparande som överstiger 6 000 000 kronor. Det anslagssparande som har hållits i reserv består till övervägande del av tidigare beviljade anslagsmedel för it-investeringar, bl.a. ny plattform för den externa webben och införande av ett e-arkiv. Även vissa tillfälliga förstärkningsanställningar kan finansieras genom utnyttjande av anslagssparandet.

Flera av JO:s övergripande mål förutsätter att myndigheten har god kapacitet i fråga om extern kommunikation. JO beslutade under 2021 att anställa en kommunikatör. Vidare har JO gjort bedömningen att intern HR-kompetens är nödvändig, bl.a. med hänsyn till det antal medarbetare som nu är anställda vid myndigheten. JO har anställt en HR-strateg. JO:s anslag bör med hänsyn till dessa nya tjänster förstärkas med ytterligare 2 500 000 kronor fr.o.m. 2023.

Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att 127 126 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 129 713 000 kronor respektive 132 022 000 kronor.

Anslagsfinansiering av anläggningstillgångar

Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag: Riksdagens ombudsmän (JO) får för 2023 anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet.

Skälen för Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag: Enligt 4 kap. lagen (2016:1091) om budget och ekonomiadministration för riksdagens myndigheter ska anläggningstillgångar – med vissa särskilt angivna undantag – finansieras med lån i Riksgäldskontoret, om inte riksdagen beslutar att finansiering ska ske på annat sätt. JO har hittills fått använda anslagsmedel för att finansiera sina anläggningstillgångar, bl.a. med hänsyn till att dessa investeringar normalt är av ringa omfattning. JO bedömer att denna ordning bör gälla även under 2023.

6 Riksrevisionen

6.1 Riksrevisionen

Riksrevisionen är en myndighet under riksdagen med huvudsaklig uppgift att granska genomförandet och resultatet av det statliga åtagandet, att statliga insatser är effektiva och att god ordning råder i den statliga redovisningen.

Riksrevisionen har även i uppdrag att företräda Sverige som det nationella revisionsorganet samt att bedriva internationellt utvecklingsamarbete.

Närmare bestämmelser om Riksrevisionens verksamhet finns bl.a. i 13 kap. 7–9 §§ regeringsformen, lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. och lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen.

6.2 Mål för Riksrevisionen

Riksrevisionens verksamhet främjar en god förvaltning. Med detta avses att statens verksamhet ska bedrivas med hög effektivitet och enligt gällande regelverk, att den redovisas på ett tillförlitligt sätt samt att god hushållning av statens resurser iakttas.

Riksrevisionens internationella utvecklingsamarbete bidrar till att stärka de nationella revisionsorganens kapacitet och förmåga att bedriva revision enligt internationella standarder samt till stärkt revision inom multilaterala organisationer.

6.3 Resultatredovisning

Resultaten av Riksrevisionens verksamhet redovisas i myndighetens årsredovisning, i årliga rapporten och i uppföljningsrapporten. Riksrevisionen rapporterar därtill till riksdagen vart fjärde år (senast 2018) om resultatet av sitt internationella utvecklingsamarbete. En resultatrapport kommer lämnas till riksdagen hösten 2022.

Under 2021 slutförde Riksrevisionen granskningen av myndigheternas årsredovisningar för räkenskapsåret 2020. Totalt lämnades 226 revisionsberättelser för myndigheter och andra organisationer som ingår i Riksrevisionens mandat, samtliga i tid. För räkenskapsåret 2020 fick 12 myndigheter eller organisationer en modifierad revisionsberättelse (2019: 10, 2018: 21). Det vanligaste skälet till en modifierad revisionsberättelse är att myndigheter har använt anslag i strid med anslagsvillkor eller överskrider sina bemyndiganderamar.

Under 2021 publicerades 31 effektivitetsrevisionsrapporter, väl fördelade över riksdagens utskott. Förhållandevis många granskningar genomfördes 2021 inom finansutskottets, justitieutskottets och utbildningsutskottets områden.

I rollen som nationellt revisionsorgan har Riksrevisionen aktivt bidragit till utvecklingen av revisionsstandarder inom INTOSAI (International Organization for Supreme Audit Institutions). Riksrevisionen genomförde under 2021 flera åtaganden på EU-nivå, t.ex. genom kontakter med Europeiska revisionsrätten (ECA).

Förutsättningarna för verksamheten har ändrats påtagligt på grund av spridningen av sjukdomen covid-19, både nationellt och internationellt. I hög utsträckning har likvärliga aktiviteter kunnat genomföras digitalt. När det gäller det internationella

utvecklingssamarbetet bedrev Riksrevisionen under året verksamhet i fem regionala och nio bilaterala samarbetsprojekt.

Tabell 6.1 Verksamhetens nettokostnader 2021

Tusental kronor

Verksamhetsgren	Belopp
Årlig revision	167 074
Effektivitetsrevision	153 437
Internationell verksamhet	49 546
Summa	370 057

Anm.: Tabellen visar verksamhetens nettokostnader. Kostnader och lämnade bidrag (transfereringar) minus andra intäkter än av anslag.

6.4 Den externa revisionens iakttagelser

Konstitutionsutskottet har uppdragit åt en extern revisionsbyrå att utföra revision av Riksrevisionen. Revisionsbyrån har i sin revisionsberättelse bedömt att Riksrevisionens årsredovisning är i allt väsentligt rättvisande.

6.5 Budgetförslag

6.5.1 2:5 Riksrevisionen

Tabell 6.2 Anslagsutveckling 2:5 Riksrevisionen

Tusental kronor

2021	Utfall	332 107	Anslagssparande	37 622
2022	Anslag	355 822 ¹	Utgiftsprognos	371 900
2023	Förslag	359 118		
2024	Beräknat	366 251 ²		
2025	Beräknat	372 584 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 359 118 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 359 118 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksrevisionens förvaltningsutgifter utom för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete som finansieras inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Skälen för Riksrevisionens förslag**Tabell 6.3 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 2:5 Riksrevisionen**

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	355 822	355 822	355 822
Pris- och löneomräkning ²	3 296	10 429	16 762
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	359 118	366 251	372 584

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

Riksrevisionen bedömer att anvisat anslag det kommande året endast bör påverkas av pris- och löneomräkning.

Riksrevisionen föreslår att 359 118 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Riksrevisionen* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 366 251 000 kronor respektive 372 584 000 kronor.

Låneram

Riksrevisionens förslag: Riksrevisionen bemyndigas att för 2023 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 20 000 000 kronor.

Skälen för Riksrevisionens förslag: Investeringsbehovet är oförändrat och en låneram inför 2023 på 20 000 000 kronor bedöms som tillräcklig. Därför föreslår Riksrevisionen att myndighetens nuvarande låneram behålls.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den årliga revision som Riksrevisionen utför är avgiftsbelagd. Inkomsterna tillförs inkomsttitel 2558 *Avgifter för årlig revision*.

Tabell 6.4 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Riksrevisionen

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2021	Resultat 2022	Verksam- hetens intäkter 2023	Kostnader som ska täckas 2023	Resultat 2023	Ack. resultat utgående 2023
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras av myndigheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Avgifter för årlig revision, inkomsttitel 2558	-9 389	0	153 000	153 000	0	-9 389
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras av myndigheten						
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Internationella uppdrag	678	0	220	220	0	678
Summa uppdragsverksamhet	678	0	220	220	0	678

Den årliga revisionen ska vara avgiftsbelagd. Inkomsterna redovisas mot inkomsttitel och disponeras således inte av Riksrevisionen. Avgifterna ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås över tid. Riksrevisionen gör årligen en uppföljning av avgiftsområdet.

Riksrevisionen har gjort en framställning till riksdagen om att bestämmelserna i lagen (2002:1022) om statlig revision m.m. ska ändras på så sätt att avgifter för den årliga revisionen enbart ska tas ut för revision av de aktiebolag och stiftelser som nämns i 1 § tredje stycket den lagen.

Den internationella uppdragsverksamheten har avsett revision av verksamheten inom Östersjöstaternas råd (Council of the Baltic Sea States, CBSS). Intäkterna disponeras av Riksrevisionen.

Överskott avses fortsatt disponeras av Riksrevisionen för att kunna användas i samband med framtida uppdrag.

7 Sametinget och samepolitiken

7.1 Mål för området

Det övergripande målet för samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar (prop. 2005/06:1 utg.omr. 23, bet. 2005/06:MJU2, rskr. 2005/06:108).

7.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Resultatredovisningen inom Sametinget och samepolitiken utgår från följande bedömningsgrunder:

- insatser för samiskt inflytande och delaktighet
- insatser för utveckling av det samiska språkets användning och ställning
- insatser för att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv.

7.3 Resultatredovisning

Samepolitiken ingår i flera utgiftsområden: 1 Rikets styrelse, 13 Jämställdhet, 16 Utbildning och universitetsforskning, 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Det samlade nationella arbetet med mänskliga rättigheter redovisas i avsnitt 10.

7.3.1 Insatser för samiskt inflytande och delaktighet

För att främja det samiska folkets inflytande över sina angelägenheter lämnade regeringen den 5 oktober 2021 propositionen En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket (prop. 2021/22:19, bet. 2021/22:KU4, rskr. 2021/22:133) och den 1 mars 2022 trädde lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket i kraft. Lagen innebär skyldigheter för regeringen och statliga förvaltningsmyndigheter, och från 1 mars 2024 även regioner och kommuner, att konsultera Sametinget i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. I vissa fall ska konsultation även genomföras med en sameby eller en samisk organisation. Sametinget och länsstyrelserna i de nordligaste länen tilldelades medel för en ökad ärendehantering till följd av införandet av konsultationsordningen. Konsultationer i enlighet med lagen har hittills genomförts med Sametinget i frågor om rasism och inom rennäringens område.

Regeringen beslutade den 10 februari 2022 att Sametinget fr.o.m. den 7 mars 2022 ska ingå i Miljömålsrådet vars mandat förlängdes med fyra år till den 6 maj 2026 (M2022/00273). Rådet består av myndighetscheferna vid de myndigheter som är strategiskt viktiga för förutsättningarna att nå miljökvalitetsmålen och generationsmålet.

Regeringen beslutade den 3 november 2021 om direktiv för en kommitté i form av en sanningskommission som ska kartlägga och granska den politik som förts gentemot samerna i ett historiskt perspektiv och dess konsekvenser för det samiska folket. Sanningskommissionen ska synliggöra och sprida kunskap om samernas erfarenheter och kommissionens slutsatser samt lämna förslag på åtgärder som bidrar till

upprättelse och främjar försoning. Kommissionen ska lämna sin slutrapport den 1 december 2025 (dir. 2021:103).

Regeringen har gett Sametinget i uppdrag (Ku2021/02210) att under 2021–2024 arbeta med att främja jämställdhet, bl.a. för att uppnå en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män när det gäller representation i rennäringen, i samiska civilsamhällsorganisationer samt inom Sametinget samt att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och flickor i det samiska samhället (utg.omr. 13 avsnitt 4.3.2).

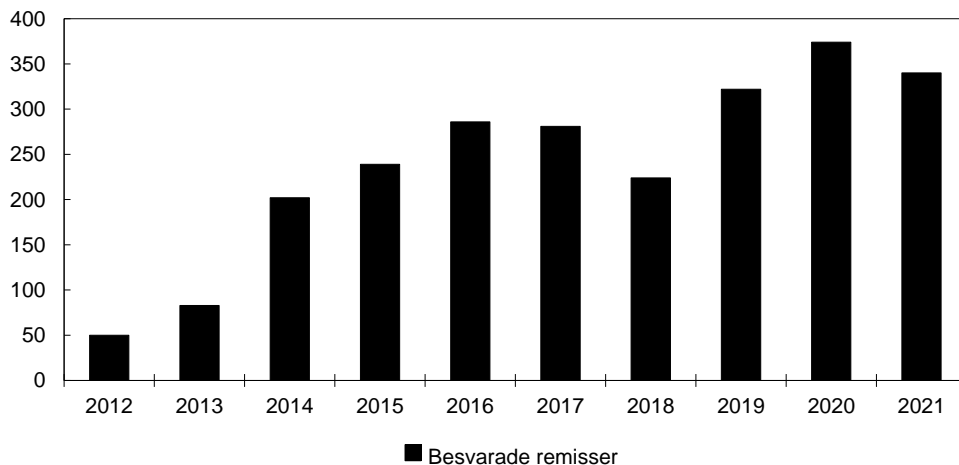
Sakråd och samråd med samiska företrädare har genomförts om bl.a. rasism (utg.omr. 13 avsnitt 4.3.2), rennäring (utg.omr. 23 avsnitt 2.6.5), jämställdhet (utg.omr. 13 avsnitt 4.3.2), läroplanerna i grundskolan och genomförandet av minoritetspolitiken (se avsnitt 11).

Arbetet har fortsatt med att slutföra förhandlingarna av en nordisk samekonvention tillsammans med regeringarna i Finland och Norge och de tre sametingen. Konventionen syftar till att bekräfta och stärka det samiska folkets rättigheter så att samerna kan bevara, utöva och utveckla sin kultur, sina språk och sitt samhällsliv med minsta möjliga hinder av landsgränserna.

Sverige har följt och deltagit aktivt i arbetet med att främja urfolks rättigheter internationellt, bl.a. inom FN och EU. Sverige har bl.a. prioriterat urfolks deltagande i FN-processer, situationen för människorättsförsvare samt våld mot flickor och kvinnor.

Sametinget är remissinstans i ärenden med koppling till den samiska kulturen, inklusive språk, rennäringen och andra samiska näringar.

Diagram 7.1 Antal besvarade remisser av Sametinget 2012–2021

Källa: Sametinget.

7.3.2 Insatser för utveckling av det samiska språkets användning och ställning

Sámi Giellagáldu, som finansieras av Finland, Norge och Sverige, tillförs 5 miljoner kronor årligen 2022–2024 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 17, bet. 2021/22:KrU1, rskr. 2021/22:85). Verksamheten vid Sámi Giellagáldu, som är de tre sametingens högsta beslutande organ i frågor som rör de samiska språken, syftar till en harmoniserad språkutveckling över landsgränserna.

På uppdrag av regeringen lämnade Sametinget den 3 september 2020 ett förslag till handlingsprogram för bevarande av samiska (Ku2020/01895). Ett handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken, däribland samiska,

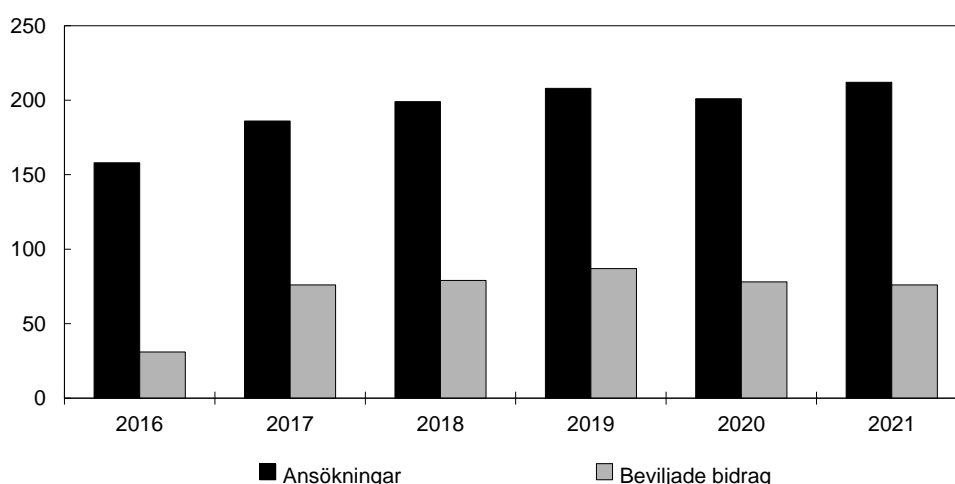
beslutades den 28 april 2022 (Ku2022/00886). Handlingsprogrammet innehåller flera åtgärder med syfte att stärka och främja samiska, exempelvis förstärkt språkvård vid Sametinget, en utvidgning av verksamheten vid Samiskt språkcentrum och ett uppdrag till Sameskolstyrelsen. Handlingsprogrammet omfattar åtgärder om totalt ca 40 miljoner kronor under 2022–2024 (se avsnitt 11.3.4).

7.3.3 Insatser för att ta del av och utöva ett mångfaldigt samiskt kulturliv

Sametinget fördelade under 2021 17,4 miljoner kronor till samisk kultur (utg.omr. 17 anslaget 1:2 ap. 5). Av beloppet fördelades 75 procent som verksamhetsbidrag och 25 procent som projektbidrag inom bild och form, musik, litteratur, film, duodji, dans, idrott och teater. Som föregående år beviljades ungefär hälften av ansökningarna som verksamhetsbidrag. Den största bidragsmottagaren av verksamhetsstöd var som tidigare Giron Sámi Teáhter med 6 miljoner kronor. Andra större mottagare av verksamhetsbidrag var Gaaltje sydsamiskt kulturcentrum med 1,4 miljoner kronor, tidskrifterna Samefolket och Nuorat med totalt 2,6 miljoner kronor och Sámi Duodji/Samesløjdstiftelsen med 0,825 miljoner kronor.

Andelen beviljade projektbidrag har varit relativt konstant under den senaste femårsperioden. Av 95 ansökningar om projektbidrag 2021 beviljades 31. Beviljade medel motsvarar 32 procent av det totala sökta beloppet. Utöver ordinarie medel tilldelades Sametinget krisstödsmedel om 17 miljoner kronor till följd av spridningen av covid-19, och de restriktioner som vidtogs med anledning av sjukdomen, att fördela till samiska kulturverksamheter och kulturutövare under 2020 och 2021 samt ytterligare 4 miljoner kronor för återstart efter pandemin och utveckling under 2022. Antal ansökningar om krisstöd 2021 nästintill fördubblades jämfört med 2020. Sametinget fick ansökningar om totalt 19 miljoner kronor och fördelade 9,7 miljoner kronor under 2021. Kvarvarande krisstödsmedel som inte fördelades uppgick till 3,3 miljoner kronor. Orsaken var huvudsakligen ett lägre antal ansökningar under andra halvan av 2021.

Diagram 7.2 Bidrag till samisk kultur: antal inkomna och beviljade ansökningar 2016–2021

Källa: Sametinget.

7.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen bedömer att de insatser som genomförts bidrar till uppfyllelse av målet för politikområdet men att flera utmaningar fortsatt kvarstår när det gäller att verka för en levande samisk kultur (rennäring och andra samiska näringar redovisas inom utg.omr. 23 avsnitt 2.6.5). Införandet av en konsultationsordning bedöms kunna främja det samiska folkets inflytande över sina angelägenheter. Sametingets deltagande i Miljömålsrådet bedöms förbättra urfolkets möjligheter till inflytande och delaktighet i arbetet för att nå miljömålen. Beslut om finansiering av Sámi Giellagáldu respektive handlingsprogrammet för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken bedöms kunna bidra till att stärka det samiska språket. Regeringen bedömer att de krisstöd och stöd för uppstart som fördelats till följd av spridningen av covid-19 och de restriktioner som vidtoges med anledning av sjukdomen har haft stor betydelse för den samiska kultursektorns möjlighet att klara av den mycket ansträngda situationen.

7.5 Politikens inriktning

Den särskilda ställning som det samiska folket har som urfolk ska respekteras och efterlevnaden av de rättigheter som tillkommer dem ska säkerställas.

Regeringen följer det arbete som pågår i sanningskommissionen som ska kartlägga och granska den politik som förts gentemot samerna i ett historiskt perspektiv och dess konsekvenser för det samiska folket (dir. 2021:103).

7.6 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har i sin revisionsberättelse för Sametinget lämnat ett uttalande med reservation. Av revisionsiakttagelsen framgår att Sametinget inte har följt ett av villkoren för användning av anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter*, anslagspost 13 Statsbidrag till kommuner och regioner i förvaltningsområden, m.m. (se avsnitt 11.6). Enligt villkoret ska 600 000 kronor användas för utbetalning av bidrag vilket inte har skett. Anslagsmedlen har därmed inte använts i enlighet med 10 § anslagsförordningen (2011:223). Regeringen har följt upp frågan vid den årliga myndighetsdialogen.

7.7 Budgetförslag

7.7.1 3:1 Sametinget

Tabell 7.1 Anslagsutveckling 3:1 Sametinget

Tusental kronor

2021	Utfall	61 111	Anslagssparande	2 239
2022	Anslag	59 300 ¹	Utgiftsprognos	60 523
2023	Förslag	59 676		
2024	Beräknat	61 624 ²		
2025	Beräknat	59 447 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 59 676 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 56 139 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sametingets och Nationellt informationscentrums förvaltningsuppgifter. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till Samefonden.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 7.2 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 3:1 Sametinget

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	61 800	61 800	61 800
Pris- och löneomräkning ²	376	2 406	4 039
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-2 500	-2 582	-6 392
<i>varav BP23³</i>	<i>-2 500</i>	<i>-2 500</i>	
– <i>Konsultationsordning</i>	<i>-2 500</i>	<i>-2 500</i>	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	59 676	61 624	59 447

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget minskas med 2 500 000 kronor för 2023 för omfördelning till länsstyrelserna i de nordliga länen till följd av införande av en konsultationsordning. För 2024 beräknas anslaget minska med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 59 676 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Sametinget* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 61 624 000 kronor respektive 59 447 000 kronor.

8 Regeringskansliet m.m.

8.1 Budgetförslag

8.1.1 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tabell 8.1 Anslagsutveckling 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tusental kronor

2021	Utfall	8 112 068	Anslagssparande	685 224
2022	Anslag	8 481 101 ¹	Utgiftsprognos	8 663 841
2023	Förslag	9 584 123		
2024	Beräknat	9 306 078 ²		
2025	Beräknat	9 509 582 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 069 633 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 074 081 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Mål

Regeringskansliet ska vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik.

Skälen för regeringens förslag

Regeringskansliets verksamhet

I följande tabell redovisas viss resultatinformation för Regeringskansliet.

Tabell 8.2 Viss resultatinformation för Regeringskansliet

Antal (om inte annat anges)

	2017	2018	2019	2020	2021
Tjänstgörande (inkl. på politikeravtalet)	4 767	4 727	4 564	4 623	4 715
<i>varav andel kvinnor/män</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>	<i>61/39</i>
Tjänstgörande på politikeravtalet	204	203	181	204	193
<i>varav andel kvinnor/män</i>	<i>53/47</i>	<i>51/49</i>	<i>50/50</i>	<i>51/49</i>	<i>51/49</i>
Andel kvinnor/män tjänstgörande på chefsavtalet	53/47	54/46	53/47	54/46	53/47
Sjukfrånvaro (andel av arbetstid)	2,6	2,6	2,7	2,5	2,1
<i>varav bland kvinnor/män</i>	<i>3,3/1,4</i>	<i>3,1/1,7</i>	<i>3,3/1,8</i>	<i>3,0/1,6</i>	<i>2,6/1,5</i>
Diarieförda ärenden	69 707	58 493	53 827	64 882	59 793
Regeringsärenden	4 955	5 262	4 633	5 183	5 313
Propositioner och skrivelser	220	264	199	210	228
Författningsärenden	1 343	2 113	1 314	1 301	1 337
Kommitté- och tilläggsdirektiv	135	116	107	143	117
Regleringsbrev och ändringsbeslut	613	679	769	821	847

	2017	2018	2019	2020	2021
SOU-serien	115	92	69	83	104
Ds-serien	68	41	33	30	35
Interpellationssvar	548	310	433	422	673
Frågesvar till riksdagen	1 829	1 150	1 580	2 498	3 134
Brevsvar till enskilda	12 532	11 571	8 970	16 322	13 814
Resdagar i Sverige (med övernattnig)	8 821	7 618	5 929	1 944	2 149
Resdagar utomlands (med övernattnig)	34 693	34 391	32 847	6 999	7 599
Faktapromemorior till EU-nämnden	110	148	47	121	114
Registrerade internationella handlingar	14 970	14 950	16 424	13 152	13 914
Utlandsstationerade	604	605	593	548	559
<i>varav andel kvinnor/män</i>	<i>55/45</i>	<i>56/44</i>	<i>56/44</i>	<i>55/45</i>	<i>54/46</i>

Källa: Regeringskansliets årsböcker.

Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade i genomsnitt 4 715 tjänstgörande under 2021 (exklusive lokalt anställda vid utlandsmyndigheterna). Av dessa var ca 4 procent tjänstgörande på politikeravtalet.

Andelen tjänstgörande kvinnor och män var i stort sett oförändrad 2021 jämfört med tidigare år. Bland tjänstgörande på chefsavtalet och utlandsstationerade ökade andelen män något. Sjukfrånvaron minskade och är fortfarande låg i förhållande till staten i övrigt.

Ytterligare redovisning av Regeringskansliets arbete finns i Regeringskansliets årsbok för 2021 och på [regeringen.se](https://www.regeringen.se).

Utrikesrepresentationen

Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen. Utrikesrepresentationen bestod per den 1 augusti 2022 av 108 utlandsmyndigheter (92 beskickningar, 7 delegationer vid internationella organisationer, 9 karriärkonsulat) och 8 Stockholmsbaserade sändebud som täcker 30 länder. Vidare har Sverige drygt 320 honorärkonsulat.

Från den 1 januari 2000 till den 1 augusti 2022 har regeringen beslutat att öppna 27 beskickningar, 1 delegation och 7 karriärkonsulat. För samma period har regeringen beslutat att stänga 22 beskickningar och 7 karriärkonsulat.

Anslagsförändringar

Tabell 8.3 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	8 481 101	8 481 101	8 481 101
Pris- och löneomräkning ²	94 143	317 700	505 703
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	905 991	401 707	414 952
varav BP23 ³	480 000	900 000	900 000
– Förstärkning statsflyget	-20 000		
– Förändrat säkerhetspolitiskt läge och Nato	500 000	900 000	900 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt ⁴	102 888	105 570	107 826
Förslag/beräknat anslag	9 584 123	9 306 078	9 509 582

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

⁴ Justeringar till följd av ändrade växelkurser och lokalkostnader utomlands.

Anslaget ökas med 500 000 000 kronor fr.o.m. 2023 och beräknas öka med ytterligare 400 000 000 kronor fr.o.m. 2024 mot bakgrund av bl.a. det förändrade säkerhetspolitiska läget och Sveriges ansökan om medlemskap i Nato.

En tillfällig utökning av statsflygets verksamhet behövs med anledning av Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd första halvåret 2023. För att finansiera ökningen av anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas anslaget med 20 000 000 kronor 2023.

Regeringen föreslår att 9 584 123 000 kronor anvisas under anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 9 306 078 000 kronor respektive 9 509 582 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 8.4 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Regeringskansliet**

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2021	Resultat 2022	Verksam- hetens intäkter 2023	Kostnader som ska täckas 2023	Resultat 2023	Ack. resultat utgående 2023
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna inte disponeras av myndigheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Expeditions- och ansökningsavgifter m.m.	0	0	150 000	150 000	0	0
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten						
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Näringslivsfrämjande tjänster	-	-	1 000	-	-	-

Inkomsterna från expeditonsavgifter och ansökningsavgifter för viseringar m.m., som redovisas på inkomsttitel, beräknas till 150 000 000 kronor för 2023. Verksamheten utförs i huvudsak vid utlandsmyndigheterna.

Avgifterna för näringslivsfrämjande tjänster, vilka går utöver en utlandsmyndighets grundläggande uppdrag, beräknas till 1 000 000 kronor för 2023. Med näringslivsfrämjande tjänster avses tjänster för främjande av svensk export och främjande av investeringar och turism i Sverige.

9 Länsstyrelserna

9.1 Mål för området

Det saknas ett riksdagsbundet mål för området som helhet. I avsaknaden av ett sådant mål är regeringens mål för området att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta mål omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna.

9.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Varken resultatindikatorer eller bedömningsgrunder används i detta avsnitt. Länsstyrelserna har uppgifter som syftar till att uppfylla många nationella mål, fördelade på ett stort antal utgiftsområden. Flera av dessa mål är riksdagsbundna. Resultat inom de enskilda nationella målen redovisas under respektive utgiftsområde. De resultat som redovisas i detta avsnitt utgår från de uppgifter som länsstyrelserna har enligt 2 § förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, närmare bestämt att arbeta sektorsövergripande, samordna olika samhällsintressen och främja samverkan mellan kommuner, regioner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer i länet samt att främja länets utveckling och ansvara för tillsyn.

9.3 Resultatredovisning

9.3.1 Sektorsövergripande, samordnande och samverkande arbete

Inom ramen för sina uppgifter fortsatte länsstyrelserna under 2021 att samverka med lokala, regionala och nationella aktörer i syfte att uppnå nationella mål och sektorsamordning. För att få ett helhetsperspektiv och arbeta sektorsövergripande har länsstyrelserna inom områden som krishantering, integration, jämställdhet, miljö, energi och klimat lett ett antal olika råd med representanter från kommuner, regioner, statliga myndigheter, näringsliv, fackförbund och civilsamhället. Länsstyrelserna har också bidragit till statlig samverkan och samordning genom att samla myndigheter som är verksamma i länen i olika typer av myndighetsgrupperingar eller statliga samverkansråd. Samverkan har skapat förutsättningar för berörda aktörer att få en överblick över arbetet med att uppfylla de nationella målen.

Spridningen av sjukdomen covid-19 påverkade i stor utsträckning det sektorsövergripande och samordnande arbetet även 2021. Samtliga länsstyrelser har inom ramen för det regionala geografiska områdesansvaret haft en sammanhållande roll i arbetet med att begränsa smittspridningen och dess effekter. Samordningskansliet för hanteringen av pandemin, under ledning av Länsstyrelsen i Hallands län, inrättades i mars 2020 och fortsatte att samordna krisledningsarbetet och främja informationsutbyte mellan länsstyrelserna, kommuner och andra berörda myndigheter även under 2021. Krisledningsarbetet har bidragit till en utvecklad samverkan i länen kring krisledning.

9.3.2 Främjande av länets utveckling

Länsstyrelsernas arbete för att främja länets utveckling sker i flera former. Bland annat samlar länsstyrelserna olika aktörer kring specifika områden och utmaningar

inom länet i syfte att stärka den statliga samordningen, främja samverkan och synliggöra frågor. Som exempel på mer omfattande verksamhet 2021 kan nämnas arbetet med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling, miljömålsarbetet samt arbetet med regionala energi- och klimatstrategier och livsmedelsstrategier. Länsstyrelserna har samverkat och genomfört gemensamma insatser med aktörer i respektive län inom flera områden, exempelvis hållbar samhällsplanering och bostadsförsörjning, social hållbarhet, integration, brottsförebyggande arbete samt inom jämställdhet, inklusive arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelserna medverkade 2021 också i det regionala utvecklingsarbetet inom ramen för det regelverk som finns om regionalt utvecklingsansvar och regionalt tillväxtarbete. Länsstyrelser i flera län deltog under året i regionernas arbete med att ta fram nya regionala utvecklingsstrategier. Samarbetet sker i strukturerade former och i flera län finns även överenskommelser om samverkan mellan länsstyrelsen och regionen.

Länsstyrelserna följer kontinuerligt utvecklingen i länet. Under 2021 tog länsstyrelserna regelbundet fram lägesbilder till regeringen med anledning av spridningen av covid-19. Länsstyrelserna följde också upp statlig service och närvaro i länen.

9.3.3 Utmaningar och möjligheter inom tillsynsarbetet

Länsstyrelserna bedrev under 2021 tillsyn inom ett stort antal områden. Tillsynen omfattade bl.a. miljö, förorenade områden, djurskydd, livsmedel och foder, jakt och fiske, rennärning, veterinärverksamhet, samhällsplanering, åtgärder mot penningtvätt, kulturmiljö, fastighetsinnehav, kommunernas arbete inom alkohol-, narkotika-, dopning- och tobaksområdet, skydd mot olyckor samt överförmyndarverksamhet. Under 2021 ansvarade länsstyrelserna även för tillsyn enligt lagen (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19. Länsstyrelserna har inom ramen för detta arbete genomfört över 30 000 tillsynsbesök hos verksamheter inom respektive län som omfattas av lagstiftningen. Länsstyrelserna har genom rådgivning och stöd samt samverkan med regionerna, Polismyndigheten, smittskyddsläkare och aktörer inom näringslivet, verkat för att regelverket följs och för att nödvändiga smittskyddsåtgärder vidtas.

Spridningen av covid-19 har inneburit både utmaningar och möjligheter för länsstyrelsernas tillsynsverksamhet. Till utmaningarna hör att gällande restriktioner i en del fall har försvårat tillsynsarbetet, bl.a. genom begränsade möjligheter till fysiska besök. För vissa länsstyrelser har nödvändiga omprioriteringar med anledning av arbetet med att motverka spridningen av covid-19 och hantera dess effekter inneburit undanträngningseffekter inom andra tillsynsområden. De nya förutsättningar som följt av pandemin har samtidigt inneburit att länsstyrelserna utvecklat vissa delar av tillsynen. Det har framför allt handlat om metoder för att genomföra delar av tillsynsarbetet digitalt. Länsstyrelserna har även utvecklat tillsynsverksamheten genom intern och extern samverkan, exempelvis genom att när det är lämpligt genomföra flera kontroller vid ett och samma tillfälle. På så vis kan besöken hos den enskilda verksamhetsutövaren bli färre och tillsynen mer sammanhållen.

9.3.4 Tillkännagivanden om förslag om helhetslösning för den regionala organisationen

Riksdagen har tillkännagegett att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag om en helhetslösning för den regionala organisationen, inklusive en mer enhetlig modell för fördelningen av det regionala utvecklingsansvaret mellan staten och den regionala nivån (bet. 2013/14:KU30 punkt 4, rskr. 2013/14:158).

Indelningskommittén föreslog i delbetänkandet Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48) att tre nya län skulle bildas fr.o.m. 2018 och att motsvarande landsting skulle

bildas fr.o.m. 2019. I regeringens proposition En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om regionindelning redovisade regeringen att den i tilläggsdirektiv till Indelningskommittén (dir. 2017:72) dels uttalat att den inte avser att fortsätta bereda dessa förslag, dels återkallat kommitténs uppdrag att föreslå en ny läns- och landstingsindelning eftersom det inte fanns förutsättningar att genomföra förslagen. Mot denna bakgrund bedömde regeringen att tillkännagivandet var tillgodosett i den del som rör landets organisering på regional nivå (prop. 2018/19:162, bet. 2019/20:KU3, rskr. 2019/20:48). I propositionen om ett enhetligt regionalt utvecklingsansvar föreslog regeringen att lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län skulle ändras så att lagen omfattar samtliga län. Mot denna bakgrund bedömde regeringen att tillkännagivandet var tillgodosett avseende fördelningen av det regionala utvecklingsansvaret mellan staten och den regionala nivån (prop. 2017/18:206, bet. 2017/18:KU46, rskr. 2017/18:418). Regeringen beslutade den 25 maj 2022 förordningen (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning, som innehåller bestämmelser om en regional indelning i sex områden som gäller för de förvaltningsmyndigheter som regeringen bestämmer (se vidare utg.omr. 2 avsnitt 4.3). Genom detta beslut bedömer regeringen att riksdagens tillkännagivande om en helhetslösning för den regionala organisationen är slutbehandlat.

9.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen bedömer att länsstyrelserna 2021 arbetade sektorsövergripande och att de utifrån sitt statliga helhetsperspektiv bidrog till att inom sina ansvarsområden samordna samhällsintressen och statliga myndigheters insatser i syfte att nå nationella mål. Arbetet bedöms ha bidragit till samverkan kring aktuella utmaningar inom länen. Regionala förutsättningar har vägts in såväl i de samordnande uppgifterna och främjandet av länets utveckling som i tillsynsarbetet.

Spridningen av covid-19 har inneburit utmaningar för länsstyrelserna, särskilt vad gäller verksamheten med tillsyn. Länsstyrelserna har dock tagit vara på möjligheterna att utveckla delar av verksamheten utifrån de nya förutsättningar som pandemin inneburit. Länsstyrelserna har gjort väl avvägda prioriteringar, och verksamheten motsvarar i stort regeringens förväntningar på genomförandet av myndigheternas uppdrag och uppgifter.

9.5 Politikens inriktning

Länsstyrelserna har viktiga uppgifter i att främja en hållbar utveckling i hela landet och bidra till goda förutsättningar för att nationella mål ska få genomslag i länen. Länsstyrelserna har även en viktig roll i att samordna statliga myndigheters insatser och för att främja samverkan mellan aktörer på olika förvaltningsnivåer. Erfarenheterna från arbetet med att hantera spridningen av covid-19, och arbetet med anledning av Rysslands invasion av Ukraina, bör tas tillvara. Det är viktigt att länsstyrelsernas samverkan och dialog med kommuner och regioner är ändamålsenlig.

Den nya strukturen för krisberedskapen och det civila försvaret, som trädde i kraft den 1 oktober 2022, innebär bl.a. att en ny regional nivå inom det civila försvaret införs. Länen delas upp i sex civilområden, där en länsstyrelse per område utses till civilområdesansvarig. Detta innebär nya uppgifter för de utpekade länsstyrelserna och att övriga länsstyrelser verkar i en ny struktur. Som högsta civila totalförsvarsmyndighet inom länet har samtliga länsstyrelser centrala roller i det civila försvaret, inklusive vad gäller samverkan med Försvarmakten.

Länsstyrelsernas uppgift att främja länets utveckling kommer att vara en viktig utgångspunkt för att bidra till en grön omställning och en hållbar tillväxt i hela landet.

Länsstyrelserna ska i sin verksamhet verka för att förenkla för företag. För att motverka omotiverade regionala skillnader och utveckla förutsättningarna för en rättssäker myndighetsutövning, samt öka effektiviseringsvinsterna inom verksamheterna, behöver länsstyrelserna fortsatt bidra till ökad samverkan sinsemellan. Bland annat bör arbetet med att skapa en enhetlig tillsyns- och prövningsverksamhet fortsätta. Den statliga värdegrunden ger förutsättningar för en effektiv och rättssäker statsförvaltning. Det är därför av vikt att länsstyrelserna fortsatt utvecklar sitt arbete för en god förvaltningskultur.

Regeringens finansiering och styrning av länsstyrelserna ska kännetecknas av en helhetssyn. Regeringen kommer att fortsätta utveckla styrningen av länsstyrelsernas verksamheter och ekonomi. Regeringen avser att med ledning av de kriterier som redovisades i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1 avsnitt 9.5) se över möjligheterna att koncentrera vissa verksamheter till ett lägre antal länsstyrelser. Prövningen av vilka uppgifter och uppdrag som länsstyrelserna ska ansvara för bör även fortsättningsvis ske med vägledning av de kriterier som redovisades i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 1 avsnitt 10.5).

9.6 Budgetförslag

9.6.1 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tabell 9.1 Anslagsutveckling 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tusental kronor

2021	Utfall	4 041 698	Anslagssparande	111 578
2022	Anslag	3 754 621 ¹	Utgiftsprognos	3 758 289
2023	Förslag	3 760 438		
2024	Beräknat	3 835 641 ²		
2025	Beräknat	3 824 839 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 3 748 555 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 3 662 397 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till regioner och Gotlands kommun för de uppgifter som dessa övertagit från länsstyrelserna. Anslaget får användas för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete. Anslaget får även användas för utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i vissa av de territoriella programmen samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för Laponiatjuottjudus.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 9.2 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	3 493 121	3 493 121	3 493 121
Pris- och löneomräkning ²	36 271	118 264	192 812
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	231 045	224 259	138 906
varav BP23 ³	251 800	345 800	343 300
– Ny struktur civilt försvar - nya civilområdesansvariga myndigheter	132 000	132 000	132 000
– Överföring medel för nationella åtgärder för landsbygdsutveckling	3 000	3 000	3 000
– Avloppsrening	11 000	11 000	11 000
– Förstärkning civilt försvar	60 000	60 000	60 000
– Cybersäkerhetsarbete	7 000	101 000	116 000
– Konsultationsordning	2 500	2 500	
– Genomförande av dricksvattendirektivet	21 000	21 000	21 000
– Adm stöd för innovativa och hållbara samhällsbyggnadsprojekt	300	300	300
– Kortare tillståndprocesser vindkraft till havs	15 000	15 000	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 760 438	3 835 641	3 824 839

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att finansiera länsstyrelsernas administration av stöd för innovativa och hållbara samhällsbyggnadsprojekt i Västerbottens och Norrbottens län föreslår regeringen att anslaget ökas med 300 000 kronor 2023. För 2024–2030 beräknas anslaget årligen ökas med samma belopp. Anslaget 1:4 *Boverket* inom utgiftsområde 18 minskas med motsvarande belopp.

Regeringen har beslutat om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar. Den nya strukturen medför ytterligare uppgifter för länsstyrelserna. Anslaget ökas därför med 132 000 000 kronor fr.o.m. 2023. Finansiering sker genom att anslaget 2:4 *Krisberedskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med totalt 249 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

För att förstärka länsstyrelsernas stöd till kommunernas arbete med civilt försvar bör anslaget ökas med 60 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

För att genomföra investeringar i länsstyrelsernas digitala infrastruktur och vidmakthålla förmågor inom krisberedskap och civilt försvar bör anslaget ökas med 7 000 000 kronor för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget öka med 101 000 000 kronor respektive 116 000 000 kronor.

Länsstyrelserna i de nordliga länen har fått en ökad ärendehantering med anledning av införandet av en konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket. Anslaget bör därför ökas med 2 500 000 kronor årligen 2023 och 2024. Finansiering sker genom att anslaget 3:1 *Sametinget* minskas med motsvarande belopp.

I budgetpropositionen för 2022 avsattes medel för åren 2023–2027 för åtgärder inom den gemensamma jordbrukspolitikens (GJP) andra pelare och för åtgärder i nationellt

genomförande som kompletterar GJP (prop. 2021/22:1 utg.omr. 23 avsnitt 2.9.17). Åtgärder för begränsning av massförekomst av översvämningsmyggor tillhör den senare kategorin. I denna proposition fördelas avsatta medel på berörda anslag. Fördelningen innebär att anslaget ökas med 3 000 000 kronor för 2023. För 2024–2027 beräknas anslaget ökas med motsvarande belopp. Anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel minskas med motsvarande belopp.

Länsstyrelserna har sedan tidigare fått i uppdrag att stödja den regionala och lokala prioriteringsförmågan inom ramen för kommunernas kontinuitetsplanering för dricksvattenproduktion och avloppsrening avseende kemikalier (Fi2021/03908). För att öka kunskapen, förebygga störningar och minska sårbarheten gällande tillgång till vattenreningskemikalier bör anslaget ökas med 11 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

Anslaget ökas med 21 000 000 kronor 2023 till följd av genomförandet av EU:s omarbetade dricksvattendirektiv (utg.omr. 23 avsnitt 2.8.2). För 2024–2027 beräknas anslaget ökas med motsvarande belopp.

Länsstyrelserna bör vidare tillföras medel för att bereda ärenden om havsbaserad vindkraft enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon. Anslaget ökas med 15 000 000 kronor för 2023. För 2024 beräknas anslaget ökas med 15 000 000 kronor. Finansiering sker genom att anslaget 1:21 *Kompetensbytt för klimatomställningen* inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård minskas med 18 800 000 kronor. Finansieringen är något större än tillskottet på anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.*, eftersom ett standardmässigt avdrag för flytt av medel till anslag som omfattas av pris- och löneomräkningen har tillämpats.

Regeringen föreslår att 3 760 438 000 kronor anvisas under anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 3 835 641 000 kronor respektive 3 824 839 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 9.3 Avgiftsfinansierad verksamhet vid länsstyrelserna**

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2021	Resultat 2022	Verksam- hetens intäkter 2023	Kostnader som ska täckas 2023	Resultat 2023	Ack. resultat utgående 2023
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna inte disponeras av myndigheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
2322 Räntor på övriga näringslån, Kammarkollegiet	-	1	1	-	1	-
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	-	36 620	36 220	-	36 220	-
2537 Miljöskyddsavgift	-	185 500	185 725	-	185 725	-
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	-	17 015	17 115	-	17 115	-
2714 Sanktionsavgifter m.m.	-	46 800	46 800	-	46 800	-
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	-	475 657	5 165	-	5 165	-
4136 Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet	-	20	22	-	22	-
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Registrering av avgifter för jaktområden	-209	-97	3 088	3 185	-97	-403
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	-31 759	-2 165	11 230	13 449	-2 219	-36 143
Delgivning	888	78	2 525	2 484	41	1 007
Övrig offentligrättslig verksamhet	11 377	-1 053	15 553	16 328	-775	9 549
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Summa uppdragsverksamhet	74 547	-16 876	621 460	627 025	-5 565	52 106

Källa: Länsstyrelserna.

De avgiftsintäkter som disponeras utgörs bl.a. av intäkter från avgifter inom djur- och lantbruksområdet, avgifter för delgivning och registreringsavgifter för jaktområden. Uppdragsverksamheten avser till största delen resurssamordningen med anledning av den länsstyrelsegemensamma it-enhet som är placerad vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län (se tabell 9.3).

10 Demokratipolitik och mänskliga rättigheter

10.1 Mål för demokratipolitiken

Målet för demokratipolitiken är en levande demokrati som är uthållig, kännetecknas av delaktighet och där möjligheterna till inflytande är jämlika (prop. 2017/18:1 utg.omr. 1, bet. 2017/18:KU1, rskr. 2017/18:74).

10.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Resultatredovisningen inom demokratipolitiken utgår från följande bedömningsgrunder:

- utvecklingen av valdeltagandet i det senaste allmänna valet,
- omfattningen av medborgerligt engagemang i demokratiska processer och intresset för att engagera sig i och påverka samhällets utveckling,
- förtroendet för demokratin i allmänhet och för demokratins institutioner, såsom regeringen, riksdagen och EU:s institutioner, och
- omfattning och konsekvenser av hot, våld och trakasserier mot centrala aktörer i det demokratiska samtalet, t.ex. förtroendevalda, journalister och opinionsbildare.

10.3 Resultatredovisning

10.3.1 Allmänna val

Valdeltagande i de allmänna valen 2022

Den 11 september 2022 genomfördes val till riksdagen, regionfullmäktige och kommunfullmäktige. Valdeltagandet i riksdagsvalet uppgick till 84,2 procent av de röstberättigade, vilket innebär en minskning med 3 procentenheter jämfört med 2018 års val.

2020 års valutredning – säkerhet och tillgänglighet vid val

Regeringen beslutade i mars 2020 att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté för att utreda vissa delar av valsystemet (dir. 2020:30 och dir. 2021:75). Kommittén, som antog namnet 2020 års valutredning (Ju 2020:08), överlämnade i januari 2021 delbetänkandet Förstärkt skydd för väljarna vid röstmottagningen (SOU 2021:7) och föreslog bl.a. ändringar i vallagen (2005:837) som främst syftade till att minska risken för otillbörlig påverkan på väljare vid röstning. I oktober 2021 beslutade regeringen propositionen Förstärkt skydd för väljare vid röstmottagning (prop. 2021/22:52) med förslag bl.a. om att låta valnämnderna och utlandsmyndigheterna ta över ansvaret från partierna för utläggning av namnvalsedlar på röstmottagningsställena. Riksdagen biföll lagförslagen (bet. 2021/22:KU6, rskr. 2021/22:114). I december 2021 överlämnade kommittén slutbetänkandet Säkerhet och tillgänglighet vid val (SOU 2021:96). Kommittén föreslog där bl.a. ändringar i vallagen som syftar till att stärka säkerheten i arbetet med att genomföra val, tillgängligheten till val för väljargrupper med svårigheter att utnyttja sin rösträtt och förenkla för utlandssvenskar att rösta i val till

riksdagen och Europaparlamentet. Betänkandet har remitterats. Förslagen bereds nu i Regeringskansliet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om valhemligheten för synskadades personröster (bet. 2015/16:KU14 punkt 4, rskr. 2015/16:205).

I tillkännagivandet framhålls att personer med synnedsättning inte kan rösta i vallokalerna utan hjälp och att de tvingas röja sin valhemlighet när de ska personrösta. Utskottet anför att detta förhållande bör ändras så att synnedsatta ska kunna personrösta utan att tvingas röja valhemligheten för någon (bet. 2015/16:KU14 s. 15). I kommitténs uppdrag ingick att överväga och lämna förslag till åtgärder som kan bidra till att personer med synnedsättning ska kunna personrösta utan att tvingas röja valhemligheten för någon. Inom ramen för sitt uppdrag genomförde kommittén ett idé- och prototyparbete avseende hjälpmedel som kan användas vid all röst-mottagning. Kommittén har föreslagit att prototyperna vidareutvecklas. Regeringen beslutade den 19 maj 2022 att ge Valmyndigheten i uppdrag att i samarbete med Research Institutes of Sweden AB (RISE) vidareutveckla och färdigställa en eller flera prototyper av hjälpmedel som kan användas av personer med synnedsättning på ett röstmottagningsställe för att hitta och ta rätt valsedel vid valsedelstall och för att kunna avge en parti- och personröst utan att behöva begära hjälp (Ju2022/00209). Tillkännagivandet är inte slutbehandlat.

Insatser för ett högt och mer jämlikt valdeltagande

I arbetet för ett högt och mer jämlikt valdeltagande i de allmänna valen 2022 har flera åtgärder genomförts. Insatserna har främst riktats till befolkningsgrupper med lägre valdeltagande än övriga röstberättigade i tidigare val, såsom unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning samt boende i områden med socioekonomiska utmaningar. Under 2022 har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) haft i uppdrag att genomföra skolval. Dessa riktar sig till elever i gymnasieskolan och grundskolans årskurs 7–9. Även elever i grund- och gymnasiesärskolan hade möjlighet att delta. Skolvalet ger elever en konkret upplevelse av röstningsförfarandet. MUCF har också haft i uppdrag att, i enlighet med förordningen (2020:26) om statsbidrag för åtgärder som stärker demokratin, fördela medel till ideella föreningar och stiftelser för åtgärder som syftar till att öka kunskapen om demokratin och stärka individens förutsättningar att delta i demokratin och dess beslutsprocesser. Vidare har under 2022 fördelats särskilda medel till riksdagspartierna för informationsinsatser inför de allmänna valen 2022. Med medlen har partierna getts ökade möjligheter att nå ut till grupper av röstberättigade med lågt deltagande i tidigare allmänna val. Myndigheten för tillgängliga medier har haft i uppdrag att driva webbplatsen ”Alla väljare” – allavaljare.se, med lättläst nyhetsinformation i samband med de allmänna valen 2022. Därtill har Statistiska centralbyrån haft i uppdrag att genomföra en studie om valdeltagandet i de allmänna valen 2022. Merparten av återrapporeringen från myndigheterna kommer att inkomma till Regeringskansliet under våren 2023 och redovisas i budgetpropositionen för 2024.

10.3.2 Stärkta möjligheter till deltagande och delaktighet mellan valen

Befolkningens deltagande och delaktighet i demokratin har följts upp

Av Sveriges vuxna befolkning är 64 procent mycket eller ganska intresserade av politik. Det politiska intresset i Sverige ligger därmed kvar på samma höga nivå som under de sju föregående åren. En större andel män än kvinnor uppger att de är intresserade av politik, 70 jämfört med 57 procent. Intresset för politik är också större i storstäderna än på landsbygden, 70 jämfört med 59 procent. Intresset för politik ökar

med stigande ålder. I åldersgruppen 16–29 år är 50 procent intresserade av politik jämfört med 71 procent i åldersgruppen 65–85 år. Andelen som är intresserade av politik är också större bland personer med hög utbildning jämfört med personer med lägre utbildning och något större bland personer uppväxta i Sverige jämfört med personer uppväxta utanför landet. Detta framgår av den rapport som SOM-institutet vid Göteborgs universitet tagit fram på uppdrag av regeringen och som innehåller uppgifter som samlats in under 2020 (Ku2022/01257). I detta avsnitt kommenteras skillnader mellan könen i de fall där det finns statistiskt säkerställda skillnader.

Enligt rapporten anser vidare 29 procent av den vuxna befolkningen att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka beslut på kommunal nivå och 26 procent på nationell nivå (tabell 10.1). Sju procent av befolkningen anser att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka beslut som fattas på EU-nivå. Andelen som upplever att de kan påverka politiska beslut har ökat på samtliga nivåer sedan slutet av 1990-talet. Andelen som anser att de har möjlighet att påverka politiska beslut är genomgående högre bland personer med hög utbildning jämfört med personer med låg utbildning. När det gäller den nationella nivån och EU-nivån är andelen som anser att de har möjlighet att påverka högre bland personer bosatta i storstäder jämfört med personer bosatta i landsbygd och mindre tätorter. Andelen som ser positivt på sina möjligheter att påverka politiska beslut på EU-nivån är även något högre bland personer uppväxta utanför Sverige än bland personer uppväxta i landet.

Tabell 10.1 Möjligheter att påverka politiska beslut i EU, Sverige och i den egna kommunen, 2000–2021

Andel av befolkningen (procent), som svarar att de har mycket eller ganska goda möjligheter att påverka beslut

		2000	2005	2010	2015	2017	2018	2019	2020	2021
God möjligheter påverka beslut i EU	Kvinnor	2	2	3	4	3	5	9	5	7
	Män	3	3	5	5	6	6	9	6	7
	Totalt	2	2	3	5	5	6	9	5	7
God möjligheter påverka beslut i Sverige	Kvinnor	7	10	15	20	19	23	24	21	26
	Män	10	14	17	19	22	22	22	22	25
	Totalt	9	12	15	19	21	22	23	22	26
God möjligheter påverka beslut i den egna kommunen	Kvinnor	14	16	23	25	24	27	26	25	29
	Män	18	20	23	26	26	27	28	29	29
	Totalt	17	18	23	26	25	27	27	27	29

Källa: Göteborgs universitet, SOM-institutet 2022.

Insatser för att stärka demokratin i samband med att demokratin i Sverige fyllde 100 år

I september 2021 var det 100 år sedan det första riksdagsvalet med allmän och lika rösträtt och valbarhet för både kvinnor och män genomfördes. I anslutning till hundraårsjubileet genomförde regeringen under 2020 och 2021 en nationell satsning: Demokratin 100 år. Satsningen har syftat till att stärka förutsättningarna för att människor i större utsträckning aktivt ska kunna delta i demokratin och till att uppmärksamma det demokratiska styrelseskicket. I satsningen har det ingått uppdrag till statliga myndigheter, medel till organisationer i det civila samhället, en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt ett omfattande utåtriktat arbete i hela landet genom Kommittén Demokratin 100 år (Ku 2018:02). I budgetpropositionen för 2020 tillförde regeringen 25 miljoner kronor 2020 och 25 miljoner kronor 2021 för satsningens genomförande.

Under 2021 hade 13 myndigheter särskilda uppdrag att genomföra demokrati-stärkande insatser. Barnombudsmannen har utvecklat demokratiperspektivet i sina

informationsmaterial riktade mot barn (Ku2022/00539). Forum för levande historia har tagit fram och spridit pedagogiskt material till skolan (se avsnitt 10.3.3). Kriminalvården har utvecklat och genomfört utbildningsinsatser om demokrati för unga på anstalter och häkten (Ku2022/00263). Länsstyrelsen i Jönköpings län har kartlagt och analyserat regionala utmaningar mot demokratin och sammanställt länsstyrelsernas insatser under demokratijubileet (Ku2022/00608). Myndigheten för stöd till trossamfund har genomfört utbildningar i demokrati och mänskliga rättigheter för trossamfundsledare (Ku2022/00453). Myndigheten för tillgängliga medier har spridit lättläst information om politik och allmänna val (Ku2022/00361). Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har tagit fram och spridit modeller för hur kommuner kan arbeta strategiskt med att stärka ungas deltagande i demokratin (Ku2022/00644). Sametinget har genomfört insatser för att stärka särskilt unga samers intresse och möjligheter att delta aktivt i demokratiska processer (Ku2022/00641). Statens institutionsstyrelse har genomfört insatser i sin verksamhet för att främja deltagandet och delaktigheten bland sina klienter (Ku2022/00668). Statens medieråd har verkat för stärkt samverkan mellan olika aktörer som arbetar för en ökad medie- och informationskunnighet (utg.omr. 17 avsnitt 14.3). Stockholms universitet har genomfört insatser för att stärka gymnasieelevers intresse för och kunskaper om demokrati (Ku2022/00632). Även medieinstitutet Fojo vid Linnéuniversitetet och Totalförsvarets forskningsinstitut har haft uppdrag inom satsningen (se avsnitt 10.3.4). Forum för levande historia har sedan maj 2021 verkat för att samordna arbetet med insatser som genomförts av de olika aktörerna inom demokratisatsningen (Ku2022/00518).

Inför jubileumsåret fick också åtta myndigheter och en stiftelse uppdrag i sina regleringsbrev att uppmärksamma det demokratiska styrelseskicket. Insatser för att uppmärksamma demokratin genomfördes under 2021 av Boverket, Forum för levande historia, Försvarsmakten, Institutet för språk och folkminnen, Jämställdhetsmyndigheten, Myndigheten för press, radio och tv, Riksantikvarieämbetet och Svenska Filminstitutet. Myndigheten för delaktighet fick i uppdrag att uppmärksamma hur förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att delta i demokratiska processer förändrats under 1900-talet och fram till i dag.

Som en del av satsningen har även Sveriges Riksidrottsförbund genomfört insatser för att få fler barn och unga att delta aktivt i föreningsdemokratin, och Folkbildningsrådet har stärkt det demokratifrämjande arbetet inom folkbildningen (Ku2022/00542, Ku2022/00413). MUCF har fördelat medel till organisationer i det civila samhället i enlighet med förordningen (2020:26) om statsbidrag för åtgärder som stärker demokratin. Under 2020 och 2021 kom totalt 215 ansökningar in till myndigheten varav 20 organisationer beviljats bidrag (Ku2022/00385).

Inom ramen för demokratisatsningen har även regeringen och SKR ingått en överenskommelse om samverkan för en uthållig demokrati med stärkta förutsättningar för deltagande och delaktighet. SKR har genomfört ett antal demokratistärkande insatser riktade till kommuner och regioner i hela landet. SKR:s insatser inom överenskommelsen ska slutredovisas senast den 31 januari 2023 (Ku2021/02154).

Kommittén Demokratin 100 år har samlat aktörer i hela landet

En central del av demokratisatsningen har varit det arbete som utförts av Kommittén Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati (Ku 2018:02). Kommitténs uppdrag var att samla aktörer på lokal, regional och nationell nivå i aktiviteter och insatser som uppmärksammar demokratin som styrelseskick och som bidrar till att främja, förankra och försvara den för framtiden (dir. 2018:53). Kommittén har genomfört ett omfattande arbete med utåtriktade aktiviteter i olika delar av landet.

Exempelvis har 310 myndigheter, kommuner, regioner, företag och organisationer ställt sig bakom kommitténs Deklaration för en stark demokrati och därmed ingått åtaganden om att själva genomföra demokratistärkande insatser, och kommitténs mobila democraticenter har besökt 19 av landets län där aktiviteter och programverksamhet anordnats i samverkan med respektive länsstyrelse. Kommittén överlämnade sitt slutbetänkande den 1 juni 2022 och ger i detta bl.a. förslag på hur statliga myndigheters arbete med att förverkliga det demokratipolitiska målet kan stärkas (SOU 2022:28).

Det europeiska medborgarinitiativet för ökat medborgardeltagande

För att öka möjligheten till delaktighet på EU-nivå har EU-medborgare sedan 2012 möjlighet att genom ett s.k. medborgarinitiativ uppmana Europeiska kommissionen att lägga fram lagförslag. Under 2021 registrerades 11 initiativ hos kommissionen.

10.3.3 En mer motståndskraftig demokrati

Förtroendet för demokratin har följts upp

En majoritet, 74 procent, av befolkningen i åldern 16–85 år är ganska eller mycket nöjda med hur demokratin fungerar i Sverige. En något större andel kvinnor än män är nöjda med hur demokratin fungerar, 78 procent jämfört med 70 procent. Andelen som är nöjda med demokratin är lägre bland personer med låg utbildning än bland personer med hög utbildning och andelen nöjda är lägre bland personer bosatta på landsbygden och i mindre tätorter än bland personer bosatta i större tätorter och städer. Detta framgår av den rapport som SOM-institutet vid Göteborgs universitet tagit fram på uppdrag av regeringen och som redovisar uppgifter insamlade under 2021 (Ku2022/01257). I detta avsnitt kommenteras skillnader mellan könen i de fall där det finns statistiskt säkerställda skillnader.

Andelen av befolkningen som har ett mycket eller ganska stort förtroende för riksdagen uppgår enligt rapporten till 40 procent, vilket innebär att förtroendet ligger kvar på en högre nivå än innan pandemin bröt ut (tabell 10.2). Andelen som har förtroende för riksdagen är större bland högutbildade personer än bland lågutbildade och större bland personer bosatta i storstäder än bland personer bosatta på landsbygden och i mindre tätorter. En något större andel kvinnor än män har förtroende för riksdagen.

Andelen i befolkningen med förtroende för regeringen uppgår till 43 procent och andelen kvinnor med förtroende för regeringen är något högre än andelen män. Även i övrigt liknar skillnaderna mellan olika befolkningsgrupper det som gäller förtroendet för riksdagen. Andelen i befolkningen som har förtroende för kommunstyrelserna är 26 procent.

En överväldigande majoritet av befolkningen, 95 procent, anser enligt SOM-institutets rapport att det aldrig är rätt att använda våld för att påverka det svenska samhället. Fem procent av befolkningen anser dock att det under vissa omständigheter kan vara rätt att ta till våld i syfte att påverka.

När det gäller synen på hur demokratin fungerar i EU finns en tydligt positiv utveckling över tid. Andelen i befolkningen som är mycket eller ganska nöjda uppgick år 2021 till 60 procent vilket är den största andelen sedan mätningarna inleddes i slutet av 1990-talet. Andelen som är nöjda med hur demokratin i EU fungerar är högre bland kvinnor än bland män, 65 procent jämfört med 57 procent. Andelen i befolkningen som har mycket eller ganska stort förtroende för Europeiska kommissionen respektive Europaparlamentet var under 2021 i båda fallen 27 procent,

vilket är den största andelen sedan mätningarna inleddes. Andelen med förtroende för de europeiska institutionerna är något större bland kvinnor än bland män.

Tabell 10.2 Förtroende för demokratiska institutioner 2000–2021

Andel i befolkningen (procent), 16–85 år, som svarar att de har mycket eller ganska stort förtroende

		2000	2005	2010	2015	2017	2018	2019	2020	2021
Riksdagen	Kvinnor	25	23	45	33	34	39	33	45	43
	Män	30	23	43	24	31	37	29	39	38
	Totalt	27	23	44	29	32	37	31	43	40
Regeringen	Kvinnor	24	20	50	35	39	40	36	46	46
	Män	30	22	54	28	39	39	31	39	39
	Totalt	27	21	52	32	39	39	34	43	43
Kommunstyrelserna	Kvinnor	19	17	28	23	26	29	21	25	27
	Män	20	17	24	17	24	27	21	23	26
	Totalt	20	17	26	20	24	28	21	24	26
EU-kommissionen	Kvinnor	7	10	23	19	25	27	25	28	29
	Män	8	10	19	14	18	24	21	22	24
	Totalt	8	10	21	17	21	26	23	25	27

Källa: Göteborgs universitet, SOM-institutet 2022.

Forum för levande historias arbete stärker demokratin

Under 2020–2021 hade Forum för levande historia i uppdrag att sprida pedagogiskt material som främjar elevers demokratiska förmågor och kunskaper om demokratin (Ku2021/00842). Myndigheten gavs även den 16 december 2021 i uppdrag att verka för att samordna arbetet med insatser som genomförs av olika aktörer för att främja, förankra och försvara demokratin (se avsnitt 10.3.2).

Hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism, antiziganism, och andra former av rasism

Sverige är under perioden 1 mars 2022–28 februari 2023 ordförande i International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA). En prioritering under ordförandeskapet är att följa upp åtaganden som presenterades på Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism den 13 oktober 2021. Forum för levande historia har genomfört en rad insatser som syftar till att främja hågkomst av Förintelsen samt motverka antisemitism, antiziganism och andra former av rasism, bl.a. inom ramen för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (utg.omr. 13 avsnitt 4). Myndigheten har vidare samlat in material från överlevande av Förintelsen som ett led i etablerandet av Sveriges museum om Förintelsen (Ku2022/00747) (utg.omr. 17 avsnitt 11). Myndigheten har även stärkt förutsättningarna för hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser (Ku2021/01021, Ku2022/00633). Svenska kommittén mot antisemitism har redovisat bidrag för hågkomstresor under perioden 2018–2022 (Ku2022/01172, Ku2022/01173).

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om arbete mot antisemitism (bet. 2017/18:KU32 punkt 1, rskr 2017/18:151). Av tillkännagivandet följer att regeringen ska fortsätta med insatser som görs för att sprida kunskap om antisemitism och de särskilda föreställningar som är antisemitismens näring. Regeringen ska också kontinuerligt arbeta för att sprida kunskap om förföljelsen mot judar genom historien och fram till våra dagar, och arbetet ska bedrivas på ett sätt som gör att kunskapen når fram till alla delar av den svenska befolkningen. Därutöver ska regeringen utvärdera satsningar på att öka säkerheten vid judiska synagogor och andra

institutioner samt judiska evenemang och mötesplatser. Säkerhetsläget ska kontinuerligt följas upp. Regeringen ska även lägga upp arbetet mot antisemitism och för judisk säkerhet i kontinuerlig dialog med det judiska civilsamhället och dess olika företrädare. Dialogen ska föras på ett sätt som fångar upp olika aspekter och tar hänsyn till att situationen vad gäller antisemitism och hotbilder varierar i olika delar av samhället (bet. 2017/18:KU32 s. 9).

Regeringen har efter riksdagens tillkännagivande genomfört flera åtgärder mot antisemitism bl.a. genom satsningar på utbildning, forskning, säkerhet, rättsväsendet och stärkt lagstiftning. Statens historiska museer har tillförts medel för att inrätta ett nytt museum om Förintelsen och den 16 december 2021 gav regeringen Statens skolverk och Forum för levande historia i uppdrag att tillsammans utveckla ett verktyg för systematiskt arbete med demokratistärkande insatser i syfte att motverka antisemitism och andra former av rasism i bl.a. skolväsendet och folkbildningen.

Forum för levande historia har förutom vad som angetts ovan genomfört utbildningsinsatser riktade till offentliganställda i andra verksamheter än skolan samt genomfört en särskild satsning för lärare inom Statens institutionsstyrelses (SiS) skolor.

I oktober 2021 gav regeringen en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att ta ställning till om det bör införas ett särskilt straffansvar för offentligt urskuldande, förnekande eller flagrant förringande av Förintelsen och vissa andra brott (dir. 2021:87). Uppdraget ska redovisas senast den 20 april 2023.

Regeringen beslutade den 30 juni 2022 vidare om ett särskilt åtgärdsprogram för arbetet mot antisemitism (A2021/02215). Åtgärdsprogrammet har tagits fram med utgångspunkt i den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott och i dialog med civilsamhället.

Vidare tillsatte regeringen den 16 juni 2022 en utredning som ska lämna förslag till en nationell strategi för stärkande av judiskt liv i Sverige (dir. 2022:78). Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2023.

För att stärka säkerheten vid judiska synagogor och andra institutioner samt judiska evenemang och mötesplatser har statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder till trossamfund och organisationer inom det civila samhället tillförts ytterligare medel till följd av riksdagens beslut om budgetpropositionen för 2022 (utg.omr. 17 avsnitt 12.4 och 12.5). Frågor om antisemitism och judisk säkerhet har tagits upp i samband med de regelbundna samråd som genomförs med judiska organisationer efter inbjudan från regeringen.

Regeringen gav den 1 september 2022 Statskontoret i uppdrag att göra en översyn av statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder till organisationer inom det civila samhället (Ku2022/01426). Uppdraget ska redovisas senast den 26 maj 2023.

Regeringen avser att fortsätta arbetet mot antisemitism men anser mot bakgrund av genomförda åtgärder att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Demokratisk medvetenhet bland EU:s medborgare har främjats

Sedan 2021 finns EU-programmet Citizens, Equality, Rights and Values (CERV) som bl.a. har till syfte att främja demokratisk delaktighet bland EU:s medborgare. Programmet ligger i linje med det svenska demokratipolitiska målet om en levande demokrati som är uthållig. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) är svensk kontaktpunkt för programmet.

10.3.4 Värna det demokratiska samtalet mot hot och hat

De insatser regeringen gör för att förebygga och hantera hot och hat i det offentliga samtalet etablerades genom handlingsplanen Till det fria ordets försvar (Ku2017/02388). Åtgärderna avser ökad kunskap, stöd till dem som utsätts samt ett stärkt rättsväsende.

Hot och hat mot förtroendevalda

Brottsförebyggande rådet (Brå) har sedan 2012 genomfört Politikernas trygghetsundersökning (PTU) vartannat år. I den senaste undersökningen, som avser mellanvalsåret 2020, uppger ungefär var fjärde förtroendevald (26 procent) att de blev utsatta för någon form av hot och trakasserier, eller våld, skadegörelse och stöld (Ku2020/02202). Resultatet visar en minskning av utsattheten jämfört med tidigare undersökning för mellanvalsåret 2016 (då motsvarande siffra var 27,6 procent) samt för valåren 2014 och 2018 (då 29,9 respektive 32,6 procent uppgav utsatthet). Den vanligaste konsekvensen av utsattheten är att politiker undviker att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga, vilket uppgavs av 17 procent av de förtroendevalda 2020. Kvinnor uppger i högre utsträckning än män att de påverkades av utsatthet eller oro för att utsättas, 31 procent jämfört med 23 procent för män. Benägenheten att polisanmäla är fortsatt relativt låg, runt 16 procent av händelserna som inträffade under 2020 polisanmälades.

Regeringen har sedan 2016 beviljat SKR medel för att stödja och utveckla kommuners och regioners systematiska arbete med att förebygga och hantera hot och hat mot förtroendevalda inklusive utifrån ett könsperspektiv. Under 2021 fokuserade SKR på det systematiska förebyggande arbetet (Ku2022/00605). Hälften av landets kommuner och regioner bedriver nu ett förbyggande arbete och mer än hälften har beslutat om ett system för att ge stöd när någon utsätts. Nästan 80 procent av landets kommuner och regioner genomför utbildningar för förtroendevalda.

Fördjupad kunskap om hot mot journalister

En studie från 2021 framtagen av Lunds universitet och Högskolan i Halmstad om hot och hat mot journalister visar att 70 procent av de drygt 3 000 svarande uppgav att de utsatts för brottet förolämpning under de senaste tre åren medan 23 procent uppgav att de utsatts för olaga hot. Studien visar att en större andel kvinnor än män har utsatts för brotten ofredande och ofredande av sexuell karaktär. Det framkommer också att en större andel av journalisterna med utländsk bakgrund utsatts för hot- och hatrelaterade brott.

Linnéuniversitetet har via Medicinstitutet Fojo sedan 2017 haft i uppdrag att stärka det förebyggande arbetet mot hat och hot mot journalister, särskilt fokus har legat på att nå mindre redaktioner och frilansare. Under 2021 höll Fojo workshoppar, föreläsningar och utbildningar, både inom ramen för journalistutbildningar och för utredare av demokrati- och hatbrott på polisutbildningen. Fojo tillhandahåller även en digital kunskapsbank med kunskap och verktyg för journalister och mediechefer och har arrangerat tillfällen för erfarenhets- och kunskapsutbyte samt tillhandahållit stöd och råd för utsatta journalister och redaktionsledare (Ku2022/00652).

Stärkt kunskap och information till utsatta grupper

Brottsoffermyndigheten hade 2017–2019 i uppdrag att ta fram utbildnings- och informationsmaterial för att stödja deltagare i det demokratiska samtalet som utsätts för eller riskerar att utsättas för hot och hat. På webbplatsen tystnante.se erbjuder myndigheten bl.a. information om vad som är brottsligt, hur man gör en polisanmälan

och vilket stöd som finns att få. Brottsoffermyndigheten gavs under 2021 i uppdrag (Ju2021/03329) att genomföra en informationsinsats mot näthat med utgångspunkt från tidigare redovisat uppdrag om näthat (utg.omr. 13 avsnitt 1.3.1). Insatsen riktade sig till personer som utsätts för näthat på grund av rasism, könsrelaterat hat, sexism och liknande former av fientlighet.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har haft i uppdrag (Ku2022/00553) att kartlägga och analysera våldsbejakande extremistisk propaganda som sprids via internet och sociala medier i digitala miljöer (utg.omr. 4 avsnitt 2). FOI har också haft i uppdrag att kartlägga hat och hot mot kvinnor i digitala miljöer (utg.omr. 13 avsnitt 1.3.1).

Ökad kunskap om utsatthet bland företrädare för det civila samhället

MUCF fick under 2021 i uppdrag att göra en kartläggning av hot och hat som riktas mot organisationer och företrädare för organisationer i det civila samhället. Uppdraget som slutredovisades den 31 mars 2022 visade att ungefär 1 av 10 organisationer det senaste året utsatts för hot, hat och trakasserier. Den visar också att 1 av 4 företrädare uppger att de utsatts på grund av sin roll. Organisationer som företräder jämställdhet, hbtqi och våldsutsatta kvinnor uppger att de i högre utsträckning än andra utsätts.

Kammarkollegiet har fördelat medel enligt förordningen (2018:1533) om statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder till organisationer inom det civila samhället (utg.omr. 17 avsnitt 12).

Insatser på det rättsliga området för att värna det demokratiska samtalet

Polismyndigheten hade under 2021 i uppdrag att fortsätta utveckla och förbättra arbetet med att bekämpa hatbrott och andra brott som hotar demokratin. I polisregionerna Stockholm, Syd och Väst finns särskilda specialistgrupper mot demokrati- och hatbrott, med huvuduppdrag att arbeta heltid mot brottsutredning, brottsförebyggande och förtroendeskapande arbete samt kompetenshöjande verksamhet. Vid de övriga polisregionerna finns särskilt utpekade utredare och även särskilt utpekade förundersökningsledare.

En särskild utredare har haft i uppdrag att bl.a. ta ställning till om det finns behov av ett förstärkt straffrättsligt skydd mot brott som riktar sig mot någon som utövar sin yttrandefrihet, särskilt inom ramen för yrkesmässigt bedriven nyhetsförmedling eller annan journalistisk verksamhet. Utredningen överlämnade i februari 2022 betänkandet En skärpt syn på brott mot journalister och utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner (SOU 2022:2). I betänkandet föreslås bl.a. att det ska införas en ny straffskärpningsgrund som innebär att det vid bedömningen av straffvärdet för en gärning ska ses som försvårande att den brottsliga gärningen begåtts mot en person på grund av att han eller hon eller någon närstående yrkesmässigt bedrivit nyhetsförmedling eller annan journalistik. Betänkandet har remitterats och förslagen bereds nu i Regeringskansliet.

10.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Andelen röstande minskade i riksdagsvalet 2022 jämfört med 2018 års val. Samtidigt finns fortfarande stora skillnader mellan olika valdistrikt. Regeringen bedömer att de insatser som har genomförts för ett högt och mer jämlikt valdeltagande har aktualiserat valens och rösträttens betydelse vilket bör ha bidragit till en vilja hos olika grupper av röstberättigade att rösta i 2022 års allmänna val.

Även om flera av insatserna i den nationella satsningen Demokratin 100 år har behövt anpassas till nya förutsättningar med anledning av pandemin har den i stort sett genomförts enligt planerna. Sammantaget bedömer regeringen att satsningen har ökat kunskapen om demokratin i befolkningen och bidragit till att främja människors förutsättningar att delta och vara delaktiga i demokratiska processer. Inte minst viktiga har de insatser varit som riktar sig till unga i olika livssituationer och på olika arenor. Kommittén Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati har haft en viktig roll i satsningen och lyckats väl både när det gäller att öka kännedomen om demokratin hundraårsjubileum, få till stånd aktiviteter i hela landet och att stärka och stimulera det demokratifrämjande arbetet bland olika aktörer.

Forum för levande historia har under pandemin utvecklat den digitala verksamheten genom bl.a. webinarier och digitala utbildningsinsatser. Även utbildningsverksamhet som rör hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser har kunnat bedrivas trots stor påverkan av reserestriktionerna under 2021. Vidare har Forum för levande historias framtida inriktning utretts (Ku 2021:A). I utredningens promemoria (Ku2022/00436) framhålls att myndigheten fyller en viktig funktion avseende sitt demokratifrämjande arbete med utgångspunkt i lärdomar från Förintelsen. Utredningen har i enlighet med sitt uppdrag föreslagit förändringar av myndighetens uppgifter (utg.omr. 17 avsnitt 11.7.4).

Regeringen bedömer att de uppdrag och insatser som genomförs med utgångspunkt i handlingsplanen Till det fria ordets försvar bidrar till ökad kunskap om hur hot, hat och trakasserier riktade mot förtroendevalda, journalister och andra personer som för fram åsikter i det demokratiska samtalet ser ut och vilken typ av konsekvenser de får. Regeringen bedömer även att insatserna bidrar till att de som utsätts får stöd och att kännedomen om att utsatthet förekommer ökar. Det är fortfarande en alltför stor andel centrala aktörer i det demokratiska samtalet som utsätts för hot och hat och det behövs därför fortsatt kunskapshöjande, stödjande och förebyggande åtgärder, även ur ett jämställdhetsperspektiv.

10.5 Politikens inriktning

10.5.1 Förstärkning av Valmyndigheten

Valmyndigheten har det centrala ansvaret för genomförandet av val och landsomfattande folkomröstningar och ska i övrigt fullgöra de uppgifter som myndigheten har enligt lag eller förordning. I syfte att stärka bemanningen och ge myndigheten bättre förutsättningar att genomföra sitt uppdrag föreslår regeringen ökade medel till Valmyndigheten.

10.5.2 Förstärkning av Justitiekanslern

Justitiekanslern har bl.a. i uppdrag att utöva tillsyn över andra myndigheter och deras ärendehantering och att företräda staten i vissa rättegångar. Ett ökat ärendeinflöde och en ökad komplexitet i ärendena har inneburit utmaningar för Justitiekanslern. I syfte att ge myndigheten förutsättningar att kunna genomföra sitt uppdrag med bibehållen kvalitet och utveckla verksamheten föreslår regeringen ökade medel till Justitiekanslern.

10.5.3 Förstärkning av Integritetsskyddsmyndigheten

Digitalisering ger förutsättningar att förbättra och effektivisera arbetet med dagens samhällsutmaningar. För att kunna omhänderta digitaliseringens möjligheter på bästa sätt, och motverka hinder i den digitala omställningen, måste integritetsskyddet samtidigt värnas. Integritetsskyddsmyndighetens förutsättningar att värna skyddet av

grundläggande fri- och rättigheter i samband med behandling av personuppgifter behöver stärkas. Regeringen föreslår därför ökade medel till Integritetsskyddsmyndigheten.

Behovet av kamerabevakning har ökat. Samtidigt som kamerabevakning är viktigt för brottsbekämpningen behövs en fungerande tillsynsverksamhet. För att Integritetsskyddsmyndigheten ska kunna stärka tillsynen och samtidigt ha en fullgod förmåga att besluta om tillstånd för kamerabevakning föreslår regeringen ökade medel till myndigheten.

10.6 Mål för mänskliga rättigheter

Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62). Målet är sektorsövergripande och ska genomsyra all politik.

10.7 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Bedömningen av utvecklingen och redovisningen av resultat av arbetet med att uppnå målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter görs utifrån strukturen i strategin för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29) enligt nedan:

- ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna,
- ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet, och
- ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet.

Resultatet redovisas utifrån bedömning av

- synpunkter och rekommendationer som Sverige får i internationella granskningar,
- uppdragsredovisningar och utredningsbetänkanden, och
- andra rapporter och initiativ.

Dessa utgör viktiga underlag i arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

10.8 Resultatredovisning

Resultaten redovisas med utgångspunkt i beslutade propositioner, kommittédirektiv, uppdrag och andra insatser. Redovisning sker också i förhållande till de 15 miljoner kronor som 2021 fanns på anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för insatser för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Resultaten redovisas ibland kortfattat med en hänvisning till ett annat politikområde för närmare detaljer.

10.8.1 Synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan

Synpunkter och rekommendationer från internationella granskningsorgan är inte juridiskt bindande men ger en vägledning i arbetet med att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

I oktober 2021 lämnade Sverige in den kombinerade sjätte och sjunde rapporten till FN:s kommitté för barnets rättigheter angående efterlevnaden av konventionen om barnets rättigheter (utg.omr. 9 avsnitt 7). I november 2021 lämnade Sverige in den sjunde rapporten till FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter angående internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Rapporterna är ett svar på de frågor granskningskommittéerna har ställt till Sverige.

I oktober 2021 deltog Sverige i en dialog med FN:s kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor om hur Sverige efterlever konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW). Kommittén rekommenderade bl.a. att Jämställdhetsmyndigheten tilldelas tillräckliga resurser för att effektivt kunna genomföra sitt uppdrag och att genomförandet av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor stärks (utg.omr. 13 avsnitt 5).

I november 2021 deltog Sverige i en dialog med FN:s kommitté mot tortyr (CAT), som en uppföljning av den rapport Sverige lämnat till kommittén i november 2018. Kommittén lämnade i december synpunkter och rekommendationer till Sverige bl.a. gällande avsaknaden av ett särskilt tortyrbrott, användningen av restriktioner i häkte och avsaknaden av statistik på flera områden som kommittén granskar.

Europarådets kommitté mot tortyr (CPT) besökte Sverige den 18–29 januari 2021 för att undersöka hur frihetsberövade personer behandlas. Besöket resulterade i en rapport som publicerades i september 2021. Kommittén riktade bl.a. kritik mot Sverige vad gäller användning av restriktioner för häktade och tillgången till sjukvård för frihetsberövade. Sverige lämnade en svarsrapport till CPT i februari 2022.

I augusti 2022 lämnade regeringen en översiktlig halvtidsrapport inom ramen för den tredje cykeln av FN:s Universal Periodic Review angående vilka insatser som vidtagits inom de områden som Sverige fick flest rekommendationer om i granskningen 2020. Det rörde bl.a. inrättandet av ett nationellt institut för mänskliga rättigheter, insatser mot diskriminering, rasism, hatbrott och mäns våld mot kvinnor samt för jämställdhet och rättigheter för urfolk och nationella minoriteter.

Som del av 2022 års rapportering om tillämpningen av ratificerade ILO-konventioner har Sverige ombetts att i sin rapportering svara på expertkommitténs (Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations) kommentarer avseende konvention (nr 87) angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten och konvention (nr 98) angående tillämpningen av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten. I augusti 2021 lämnade Sverige sin första rapport gällande ILO:s konvention (nr 189) om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbetare.

10.8.2 Ett starkt rättsligt och institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna

Starkt rättsligt skydd

Den 1 augusti 2022 infördes en bestämmelse i skadeståndslagen som innebär att staten eller en kommun ska ersätta både ekonomisk och icke-ekonomisk skada som har uppkommit till följd av att den enskildes grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap.

regeringsformen har överträtts. Sådant skadestånd ska enligt bestämmelsen betalas endast i den utsträckning som det är nödvändigt för att gottgöra överträdelsen. Bestämmelsen bedöms främja skyddet för fri- och rättigheterna i regeringsformen, som därigenom lyfts fram i rättstillämpningen och framträder tydligare i relation till Europakonventionen.

Sverige har under lång tid fått återkommande internationell och nationell kritik för sin häktnings- och restriktionsanvändning. Kriminalvården påbörjade under 2021 en kartläggning för att hitta sätt att öka andelen intagna som får två timmar eller mer i isoleringsbrytande insatser, t.ex. genom vistelse med andra intagna, kontakter med anhöriga, personalledda aktiviteter eller besök av frivilligorganisationer. En ny lagstiftning trädde i kraft 1 juli 2021 som innebär att den som är under 18 år och som är häktad eller anhållen och intagen i häkte har rätt att vistas med personal eller någon annan minst fyra timmar varje dag (prop. 2019/20:129, bet. 2020/21:JuU43, rskr. 2020/21:244).

Den 28 april 2022 beslutades kommittédirektiven Barns möjligheter att klaga och utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (dir. 2022:35). I uppdraget ingår bl.a. att ta ställning till om Sverige bör ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen om en individuell klagomålsmekanism och analysera konsekvenserna av en eventuell ratificering (utg.omr. 9 avsnitt 7).

Genomförandet av barnkonventionen och det sedan 2017 pågående kunskapslyftet för barnets rättigheter har fortsatt. Målet är att utveckla den praktiska tillämpningen av barnkonventionen hos de offentliga aktörerna (utg.omr. 9 avsnitt 7).

Stärkt institutionellt skydd av de mänskliga rättigheterna

Den 1 januari 2022 startade Institutet för mänskliga rättigheter sin verksamhet. Myndigheten är belägen i Lund. Institutet ska bl.a. följa, undersöka och rapportera om hur de mänskliga rättigheterna respekteras och förverkligas i Sverige. Institutet ska även fullgöra de uppgifter som en oberoende nationell mekanism har enligt artikel 33.2 i FN:s konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Institutet lämnade en rapport den 1 april 2022 som beskriver institutets verksamhet de första månaderna (A2022/00555). Institutet befinner sig i en uppbyggnadsfas med fokus på att skapa långsiktiga och hållbara förutsättningar för fullgörande av verksamhetens kärnuppgifter. I mars 2022 beslutades propositionen En skyldighet att lämna uppgifter till Institutet för mänskliga rättigheter (prop. 2021/22:164). I propositionen föreslås att statliga förvaltningsmyndigheter, kommuner och regioner på begäran av Institutet för mänskliga rättigheter ska lämna uppgifter om vilka insatser som har vidtagits i den egna verksamheten för att säkerställa de mänskliga rättigheterna. Lagändringen trädde i kraft den 1 september 2022. Genom riksdagens beslut med anledning av budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1, bet. 2021/22:KU1, rskr. 2021/22:68; prop. 2021/22:1 utg.omr. 25, bet. 2021/22:FiU3, rskr. 2021/22:120) kompenseras kommuner och regioner med 2,5 miljoner kronor för uppgiftslämning till institutet.

Den 3 november 2021 beslutades att inrätta en sanningskommission som ska kartlägga och granska den politik som förts gentemot samerna i ett historiskt perspektiv och dess konsekvenser för det samiska folket (dir. 2021:103). Vidare trädde lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket i kraft den 1 mars 2022. Inom ramen för minoritetspolitiken beslutades i april 2022 ett handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken (Ku2022/00886). Regeringen har även beslutat om statsbidrag till kommuner för att genomföra insatser för romsk inkludering (Ku2022/00784) och att en utbildning för brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens ska tas fram (Ku2022/00786).

Rådsslutsatser om rasism och antisemitism och tydliggörande av mandat för Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter

Rådet för rättsliga och inrikes frågor antog i mars 2022 rådsslutsatser om kampen mot rasism och antisemitism. I slutsatserna konstateras det att antalet rasistiska och antisemitiska incidenter har ökat i EU:s medlemsstater under senare tid.

Medlemsstaterna uppmanas att vidta ett antal insatser på området, bl.a. för ökad kunskap, ett starkare rättsväsende, bättre skydd för individer och ett utvecklat uppföljningsarbete.

I april 2022 antog rådet förordningen om ändring av förordning (EG) nr 168/2007 om inrättande av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter. Syftet med ändringen är att tydliggöra byråns mandat och förbättra dess funktionssätt genom mer effektiva arbetssätt.

10.8.3 Ett samordnat och systematiskt arbete med mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet

Nedan redovisas insatser för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå som finansieras från anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* samt insatser inom andra politikområden som rör mänskliga rättigheter.

Insatser för att höja kunskapen om mänskliga rättigheter

Uppsala universitet har fortsatt med uppdragsutbildningarna för statligt anställda om mänskliga rättigheter (Ku2017/00254, Ku2017/00961, Ku2021/02357). Sedan juni 2021 har Uppsala universitet även i uppdrag att vända sig till berörd personal i kommuner och regioner med utbildningsinsatserna (Ku2021/01552 [delvis], Ku2021/01558). Sammanlagt har nästan 12 300 deltagare från 117 statliga myndigheter genomfört den webbaserade introduktionsutbildningen. Under 2021 genomfördes grundutbildningen vid fyra tillfällen samt 22 verksamhetsanpassade utbildningsinsatser. Det senare är en minskning från föregående år då 26 verksamhetsanpassade utbildningsinsatser genomfördes. Sammanlagt har drygt 1 250 anställda från statliga myndigheter, kommuner och regioner nåtts av utbildningsinsatserna. Av deltagarna på den webbaserade introduktionsutbildningen uppskattar 82 procent att de fått ny kunskap (A2022/00385).

Folkbildningsrådet fortsatte under 2021 utbildningsinsatsen om mänskliga rättigheter inom folkbildningen (Ku2017/01154, Ku2020/02567 [delvis]). Teman för projekten var bl.a. stärkt kompetens om mänskliga rättigheter och samtliga projekt redovisar ökade kunskaper om mänskliga rättigheter (A2022/00351).

Inom ramen för arbetet med den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (skr. 2016/17:29) har Forum för levande historia genomfört utbildningsinsatser om rasism i historien och i dag. Enligt myndighetens redovisning (A2022/00620) har insatserna motsvarat deltagarnas förväntningar och behov samtidigt som det konstateras att personer på chefs- eller ledningsnivå behöver ta del av insatserna i högre utsträckning (utg.omr. 13 avsnitt 4).

Integrering av mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet

Länsstyrelsen i Dalarna fortsatte sitt uppdrag att samordna och utveckla länsstyrelsernas arbete med mänskliga rättigheter (Ku2017/00707, Ku2017/00255, Ku2021/02357). Länsstyrelsernas arbete med mänskliga rättigheter har under 2021 haft fokus på dialoger, samråd och sammanställning av lägesbilder. Arbetet har bidragit till kunskaper om hur länsstyrelserna kan stärka sina förmågor och

implementeringssystem för integrering av mänskliga rättigheter i den ordinarie verksamheten över tid (A2022/00368).

Sedan 2017 finns en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om att stärka arbetet med mänskliga rättigheter (Ku2017/00256, Ku2017/01466). SKR har fortsatt arbetet för ökad kunskap om mänskliga rättigheter hos förtroendevalda och anställda i kommuner och regioner och för ökad integrering av mänskliga rättigheter i ordinarie processer (Ku2017/00256, Ku2017/01466, Ku2019/02002 [delvis], Ku2021/02357). SKR har bl.a. tillsammans med Uppsala universitet fortsatt att förvalta den webbaserade introduktionsutbildningen och har inom ramen för den digitala konferensserien Demokratin 100 år haft inslag kring arbete med mänskliga rättigheter i styrning och ledning. SKR har även fortsatt bedriva ett utvecklingsarbete kring lokala överenskommelser inom demokrati, delaktighet, rättigheter och skyldigheter (A2021/01644).

Inom ramen för det nationella arbetet Demokratin 100 år har ett 20-tal myndigheter under 2020 och 2021 genomfört insatser för att stärka demokratin. Flera av insatserna har genomförts med ett tydligt rättighetsperspektiv (se avsnitt 10.3.2).

I april 2022 fick Forum för levande historia i uppdrag att ta fram och sprida ett metodmaterial om arbete mot rasism för att kvalitetssäkra offentliga verksamheters bemötande av allmänheten (utg.omr. 13 avsnitt 4).

En strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031 har beslutats (utg.omr. 9 avsnitt 5).

Folkhälsomyndighetens uppdrag att stödja, samordna och följa upp arbetet för att främja hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter utgör ett led i att tillgodose behovet av samordning, uppföljning och stöd i de hbtqi-strategiska myndigheternas arbete med att integrera ett hbtqi-perspektiv i sin verksamhet (utg.omr. 13 avsnitt 4).

10.8.4 Ett starkt stöd för arbete med mänskliga rättigheter inom det civila samhället och inom näringslivet

Dialog med och bidrag till det civila samhället angående konventionsefterlevnad

Inför rapportering till och dialogmöten med internationella granskningsorgan hålls regelmässigt sakråd med civilsamhällesorganisationer. Under 2021 hölls bl.a. sakråd inför överlämnande av rapporten till FN:s kommitté för barnets rättigheter om efterlevnaden av konventionen om barnets rättigheter, inför dialogen med FN:s kommitté mot tortyr angående konventionen om tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling samt inför dialogen med FN:s kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor angående konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor. I sakråden tas bl.a. de synpunkter och rekommendationer upp som Sverige fått från internationella granskningsorgan och de insatser som vidtagits med anledning av dessa.

Under 2021 genomfördes samråd med samtliga nationella minoriteter. Samråd genomfördes även avseende handlingsprogrammet för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken samt inför beslut om kommittédirektiv om att lämna förslag till en nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige (se avsnitt 11.3.4).

I 2022 års högnivåmöte i Commission on the Status of Women (CSW66), även kallat FN:s kvinnokommission, ingick företrädare från 15 civilsamhällesorganisationer i den svenska delegationen.

Dialog förs och har förts kontinuerligt med Barnrättsdelegationen, i vilken civilsamhällsorganisationer som arbetar med barnets rättigheter, både nationellt och internationellt, ingår (utg.omr. 9 avsnitt 7).

Uppföljning av insatser inom ramen för hållbart företagande, företag och mänskliga rättigheter

Genomförandet av plattformen för internationellt hållbart företagande har fortsatt, bl.a. genom möten med representanter för näringslivsorganisationer, företag och civilsamhället liksom svenska ambassader. Samtalen har haft fokus på företagande och mänskliga rättigheter, inklusive Europeiska kommissionens förslag till direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet som fokuserar på mänskliga rättigheter och miljö i globala värdekedjor. Under 2021 genomfördes en uppföljning av de insatser som identifierats i plattformen. Resultatet visade att 121 av de 168 insatserna (72 procent) har genomförts. Bland annat har Business Sweden lanserat ett internationellt samverkansinitiativ för grön omställning, en hållbarhetsmodul i det nyutvecklade digitala exportstödsverktyget och en digital visselblåsarfunktion. Tillväxtverket har fått ett uppdrag att öka samverkan och erfarenhetsutbyte inom och mellan regioner inom hållbar affärsutveckling i små och medelstora företag med koppling till bl.a. cirkulär ekonomi.

10.9 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

En viktig del i arbetet med strategin för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter (skr. 2016/17:29) var inrättandet av Institutet för mänskliga rättigheter i januari 2022. Institutet kommer att spela en viktig roll i det fortsatta systematiska arbetet med mänskliga rättigheter bl.a. genom att institutet utifrån ett helhetsperspektiv kan följa, undersöka och rapportera om hur de mänskliga rättigheterna respekteras och förverkligas.

Insatser som har vidtagits inom ramen för strategin för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter bedöms bidra till att uppfylla målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter bl.a. genom ökade kunskaper om mänskliga rättigheter och fortsatt integrering av ett rättighetsbaserat arbetssätt inom offentlig verksamhet. Även insatser som har gjorts inom andra politikområden, t.ex. barnrättspolitik, jämställdhetspolitiken, funktionshinderspolitiken och politiken mot diskriminering bedöms bidra till måluppfyllelsen, t.ex. genom fortsatt kunskapslyft för barnets rättigheter och strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031. Flera av dessa insatser har tillkommit som svar på den kritik som Sverige har fått i internationella granskningar. Insatserna bedöms bl.a. ha resulterat i en ökad kunskap och kompetens om mänskliga rättigheter och bidragit till ett mer samordnat och systematiskt arbete för mänskliga rättigheter på regional och lokal nivå bl.a. genom ett rättighetsbaserat arbetssätt.

Samtidigt visar olika rapporter och granskningar från både internationella och nationella granskningsorgan att det krävs kontinuerligt arbete för att nå målet om att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Det gäller bl.a. att säkerställa att lagstiftning och andra insatser är förenliga med Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. De rapporter som tas fram inom ramen för insatser för att dels höja kunskapen om mänskliga rättigheter, dels integrera mänskliga rättigheter i den offentliga verksamheten pekar på kontinuerligt behov av kompetenshöjande insatser om de mänskliga rättigheterna hos anställda i staten, kommuner och regioner.

10.10 Politikens inriktning

I syfte att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 1, bet. 2015/16:KU1, rskr. 2015/16:62) behöver det systematiska, strukturerade och långsiktiga arbetet på nationell nivå fortsätta.

Institutet för mänskliga rättigheter kommer att spela en central roll i arbetet genom att utifrån ett helhetsperspektiv följa, undersöka och rapportera om hur de mänskliga rättigheterna respekteras och förverkligas i Sverige. Arbetet, med utgångspunkt i den nationella strategin (skr. 2016/17:29), omfattar olika insatser och genomsyrar olika politikområden. Åtgärder ska bl.a. bidra till att svensk lagstiftning utformas i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Regeringen kommer under året att strategiskt främja grundläggande rättigheter inom EU-samarbetet. Insatserna innebär vidare ett samordnat och systematiskt arbete för mänskliga rättigheter inom offentlig verksamhet och kunskapshöjande insatser riktade mot statligt och kommunalt anställda. Respekten för de mänskliga rättigheterna är även fortsatt en del av en aktiv politik för hållbart företagande.

En oroande utveckling globalt i fråga om respekten för mänskliga rättigheter har ytterligare aktualiserat behovet av robusta strukturer för att skydda de mänskliga rättigheterna.

10.11 Budgetförslag

10.11.1 6:1 Allmänna val och demokrati

Tabell 10.3 Anslagsutveckling 6:1 Allmänna val och demokrati

Tusental kronor

2021	Utfall	110 389	Anslagssparande	11 952
2022	Anslag	705 140 ¹	Utgiftsprognos	698 356
2023	Förslag	149 840		
2024	Beräknat	154 640		
2025	Beräknat	98 640		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för val, åtgärder för att främja, förankra och försvara demokratin samt åtgärder för främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå. Anslaget får användas för administrationskostnader som är en förutsättning för genomförandet av insatser inom området.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 10.4 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 6:1 Allmänna val och demokrati

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	705 140	705 140	705 140
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-555 300	-550 500	-606 500
varav BP23	31 300	14 000	4 800
– Genomförande av val och förberedelser inför EP-valet 2024	16 500		
– IT-systemet för valadministration	14 800	14 000	4 800
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	149 840	154 640	98 640

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 16 500 000 kronor för 2023 för kostnader för förberedelser inför Europaparlamentsvalet 2024. Vidare ökas anslaget med 14 800 000 kronor för 2023 och beräknas öka med 14 000 000 kronor för 2024 och 4 000 000 kronor för 2025 för att finansiera fortsatt utveckling av det nya valdatasystemet.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget minskas med 586 600 000 kronor fr.o.m. 2023 till följd av att tillfälliga medel för bl.a. genomförande av allmänna val 2022 löper ut.

Regeringen föreslår att 149 840 000 kronor anvisas under anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 154 640 000 kronor respektive 98 640 000 kronor.

10.11.2 6:2 Justitiekanslern

Tabell 10.5 Anslagsutveckling 6:2 Justitiekanslern

Tusental kronor

2021	Utfall	56 627	Anslagssparande	22 561
2022	Anslag	55 726 ¹	Utgiftsprognos	77 268
2023	Förslag	80 863		
2024	Beräknat	82 879 ²		
2025	Beräknat	84 580 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 80 863 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 80 863 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Justitiekanslerns förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 10.6 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 6:2 Justitiekanslern

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	55 726	55 726	55 726
Pris- och löneomräkning ²	1 137	2 555	3 751
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	24 000	24 598	25 103
varav BP23 ³	24 000	24 000	24 000
– <i>Twistkostnader</i>	23 000	23 000	23 000
– <i>Förstärkning</i>	1 000	1 000	1 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	80 863	82 879	84 580

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att stärka Justitiekanslerns kapacitet att möta det ökade ärendeflödet och säkerställa att Justitiekanslern kan utföra sitt uppdrag med bibehållen kvalitet föreslår regeringen att anslaget ökas med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

Justitiekanslern har i uppdrag att bevaka statens rätt med anledning av en underrättelse om tvist i enlighet med Sveriges bilaterala investeringsskyddsavtal med Kina (I2021/00036). För att finansiera kostnader i samband med uppdraget ökas anslaget med 23 000 000 kronor för 2023. För 2024–2025 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp. Finansiering sker genom att anslaget 2:5 *Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 80 863 000 kronor anvisas under anslaget 6:2 *Justitiekanslern* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 82 879 000 kronor respektive 84 580 000 kronor.

10.11.3 6:3 Integritetsskyddsmyndigheten

Tabell 10.7 Anslagsutveckling 6:3 Integritetsskyddsmyndigheten

Tusental kronor

2021	Utfall	118 644	Anslagssparande	5 306
2022	Anslag	124 792 ¹	Utgiftsprognos	130 730
2023	Förslag	172 794		
2024	Beräknat	181 071 ²		
2025	Beräknat	183 151 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 176 897 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 175 483 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Integritetsskyddsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 10.8 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 6:3 Integritetsskyddsmyndigheten

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	124 792	124 792	124 792
Pris- och löneomräkning ²	1 202	4 175	6 707
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	46 800	52 104	51 652
varav BP23 ³	42 800	47 000	47 000
– Förstärkning för nya och utökade arbetsuppgifter	42 800	47 000	47 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	172 794	181 071	183 151

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att stärka Integritetsskyddsmyndighetens förutsättningar att värna skyddet av grundläggande fri- och rättigheter i samband med behandling av personuppgifter samt för att säkerställa genomförandet av myndighetens uppgifter att besluta om tillstånd för, och utöva tillsyn över, kamerabevakning ökas anslaget med 42 800 000 kronor för 2023 och med 47 000 000 kronor fr.o.m. 2024.

Regeringen föreslår att 172 794 000 kronor anvisas under anslaget 6:3 *Integritetsskyddsmyndigheten* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 181 071 000 kronor respektive 183 151 000 kronor.

10.11.4 6:4 Valmyndigheten

Tabell 10.9 Anslagsutveckling 6:4 Valmyndigheten

Tusental kronor

2021	Utfall	19 613	Anslagssparande	1 730
2022	Anslag	37 000 ¹	Utgiftsprognos	37 260
2023	Förslag	60 164		
2024	Beräknat	60 815 ²		
2025	Beräknat	61 532 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 60 164 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 60 164 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Valmyndighetens verksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 10.10 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 6:4 Valmyndigheten

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	27 000	27 000	27 000
Pris- och löneomräkning ²	164	458	782
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	33 000	33 357	33 750
varav BP23 ³	33 000	33 000	33 000
– Tillskott för stärkt bemanning	10 000	10 000	10 000
– IT-system, förvaltning, utveckling, säkerhetsarbete och kommunikation	23 000	23 000	23 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	60 164	60 815	61 532

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2023 för att möjliggöra för Valmyndigheten att stärka sin bemanning. Vidare ökas anslaget med 23 000 000 kronor fr.o.m. 2023 för Valmyndighetens kostnader för valdatasystemet.

Regeringen föreslår att 60 164 000 kronor anvisas under anslaget 6:4 *Valmyndigheten* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 60 815 000 kronor respektive 61 532 000 kronor.

10.11.5 6:5 Stöd till politiska partier

Tabell 10.11 Anslagsutveckling 6:5 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

2021	Utfall	167 955	Anslagssparande	1 245
2022	Anslag	169 200 ¹	Utgiftsprognos	169 200
2023	Förslag	169 200		
2024	Beräknat	169 200		
2025	Beräknat	169 200		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till politiska partier. Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd till politiskt parti som deltagit i val till riksdagen dels som ett partistöd, dels som ett kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som ett mandatbidrag.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 10.12 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 6:5 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	169 200	169 200	169 200
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	169 200	169 200	169 200

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 169 200 000 kronor anvisas under anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 169 200 000 kronor respektive 169 200 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 169 200 000 kronor 2024.

Skälen för regeringens förslag: När Riksdagsförvaltningen beslutar om bidrag till politiska partier medför det utgifter året efter budgetåret. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2023 för anslaget 6:5 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 169 200 000 kronor 2024.

Tabell 10.13 Beställningsbemyndigande för anslaget 6:5 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

	Utfall År 2021	Prognos År 2022	Förslag År 2023	Beräknat År 2024
Ingående åtaganden	125 966	125 966	169 200	
Nya åtaganden	125 966	169 200	169 200	
Infriade åtaganden	-125 966	-125 966	-169 200	-169 200
Utestående åtaganden	125 966	169 200	169 200	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	169 200	169 200	169 200	

10.11.6 6:6 Institutet för mänskliga rättigheter

Tabell 10.14 Anslagsutveckling 6:6 Institutet för mänskliga rättigheter

Tusental kronor

2021	Utfall	Anslagssparande	
2022	Anslag	50 000 ¹	Utgiftsprognos 39 615
2023	Förslag	50 518	
2024	Beräknat	51 778 ²	
2025	Beräknat	52 851 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 50 518 tkr i 2023 års prisnivå.³ Motsvarar 50 518 tkr i 2023 års prisnivå.**Ändamål**

Anslaget får användas för Institutet för mänskliga rättigheters förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag**Tabell 10.15 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 6:6 Institutet för mänskliga rättigheter**

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	50 000	50 000	50 000
Pris- och löneomräkning ²	518	1 778	2 851
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	50 518	51 778	52 851

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

Regeringen föreslår att 50 518 000 kronor anvisas under anslaget 6:6 *Institutet för mänskliga rättigheter* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 51 778 000 kronor respektive 52 851 000 kronor.

11 Nationella minoriteter

11.1 Mål för området

Målet för politikområdet är att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande (prop. 2008/09:1 utg.omr. 1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

De nationella minoriteterna i Sverige är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar och de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Målet ska följas upp inom följande delområden (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272):

- diskriminering och utsatthet,
- inflytande och delaktighet, och
- språk och kulturell identitet.

11.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Resultatredovisningen inom nationella minoriteter utgår från följande bedömningsgrunder:

- kommuners, regioners och myndigheters efterlevnad av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (benämns fortsättningsvis minoritetslagen) och Sveriges internationella åtaganden inom området
- informations- och kunskapshöjande insatser för att förstärka efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter
- arbete mot diskriminering och utsatthet
- utvecklingen av samråd med och inflytande för de nationella minoriteterna
- språk- och kulturaktiviteter för och av de nationella minoriteterna
- insatser för att stärka de nationella minoritetsspråken.

11.3 Resultatredovisning

11.3.1 Efterlevnaden av minoritetslagen

Enligt minoritetslagen kan en kommun efter ansökan ingå i ett eller flera förvaltningsområden för finska, meänkieli eller samiska. I ett förvaltningsområde för ett minoritetsspråk ska enskilda kunna använda språket i kontakt med förvaltningsmyndigheter. Antalet kommuner och regioner som ingår i förvaltningsområdena 2021 är oförändrat sedan 2019 (84 kommuner och 15 regioner), men har mer än fördubblats sedan 2010.

Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholms län har i uppgift att följa upp minoritetslagen och publicerar årligen en rapport om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Av årets rapport, Minoritetspolitikens utveckling år 2021 (Ku2022/00777), som fortsättningsvis benämns Uppföljningsrapport 2021, framgår att endast 80 procent av 75 svarande kommuner inom förvaltningsområdena och ca 40 procent av 99 svarande kommuner utanför förvaltningsområdena har mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete, trots att samtliga kommuner och regioner

sedan 2019 är skyldiga att anta sådana mål och riktlinjer. Av 14 regioner i förvaltningsområden uppger 8 att de antagit mål och riktlinjer. Utanför förvaltningsområdena uppger 2 av 6 regioner att de antagit mål och riktlinjer. Majoriteten av kommunerna har valt att upprätta separata handlingsplaner eller styrdokument för sitt minoritetspolitiska arbete.

Sveriges internationella åtaganden om nationella minoriteters rättigheter

Sveriges internationella åtaganden är grundläggande för minoritetspolitiken. Regeringen lämnade under 2021 två rapporter till Europarådet avseende språkstadgan och ramkonventionen till skydd för nationella minoriteter (Ku2021/01457). I och med detta inleddes den åttonde respektive femte övervakningsomgången avseende konventionerna. I rapporterna redogjorde regeringen för utvecklingen under den senaste två- respektive femårsperioden.

Informations- och kunskapshöjande insatser stärker efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter

Av Uppföljningsrapport 2021 framgår att Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholms län har prioriterat ett utvecklingsarbete med digitala informationsinsatser för att åstadkomma en mer effektiv spridning av kunskap om nationella minoriteters rättigheter. Webbplatsen minoritet.se är den viktigaste kanalen för myndigheternas informationsspridning. Under 2021 hade webbplatsen 530 900 besök, en ökning med 25 procent jämfört med 2020 och 37 procent jämfört med 2019.

Kommuner och regioner informerar om nationella minoriteters rättigheter främst via egna webbsidor. Informationen ges framför allt på svenska och finska. Minst information ges på jiddisch.

Av Uppföljningsrapport 2021 framgår vidare att det statsbidrag som fördelats till kommuner och regioner som ingår i ett eller flera förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska främst har använts till samordningsinsatser även om en stor del också har använts till språk- och kulturaktiviteter. Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget fördelade ca 80 miljoner kronor till 84 kommuner respektive ca 3 miljoner kronor till 15 regioner.

11.3.2 Diskriminering och utsatthet

Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset lämnade den 1 juni 2022 delbetänkandet Då människovärdet mättes – Exkludering och assimilering av tornedalingar, kväner och lantalaiset (SOU 2022:32) till regeringen.

Av Uppföljningsrapport 2021 framgår att många individer som tillhör någon nationell minoritet upplever diskriminering, kränkande behandling, rasism eller annan utsatthet. Diskrimineringen och utsattheten kan vara öppen eller dold och se olika ut mellan de olika nationella minoriteterna. Under 2021 har flera myndigheter haft i uppdrag att kartlägga ungas upplevelser av rasism och utsatthet, bl.a. inom ramen för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. I myndigheternas rapporter framgår exempelvis att judiska barn kan bli utsatta utifrån konspirationsteorier eller åsikter kopplade till staten Israels politik samt att samiska barns utsatthet bottnar i bl.a. okunskap om samers historia och rättigheter (Om barns och ungas utsatthet för rasism 2021, A2021/02418). Vidare vittnar unga romer om upplevelser av otrygghet i skolan kopplat till sin romska identitet (Länsstyrelsens redovisning av uppdrag att öka kunskapen om romska barns och ungas utsatthet för antiziganism, A2021/01738).

Av Uppföljningsrapport 2021 framgår en viss nedåtgående trend när det gäller kunskapshöjande insatser och andra åtgärder för att motverka diskriminering och utsatthet. Omkring hälften av kommunerna och regionerna i förvaltningsområdena har genomfört insatser för att öka kunskapen om nationella minoriteters rättigheter hos förtroendevalda och tjänstemän på ledningsnivå, vilket i stort motsvarar nivån 2020. I kommuner och regioner utanför förvaltningsområden har endast ett fåtal genomfört liknande insatser.

Regeringen beslutade i juni 2022 om åtgärdsprogram mot antisemitism, antiziganism och rasism mot samer (A2022/00999, A2022/01000, A2022/01002; se även utg.omr. 13 avsnitt 4.3.2).

11.3.3 Inflytande och delaktighet

Av Uppföljningsrapport 2021 framgår att inflytande och delaktighet för personer som hör till nationella minoriteter förekommer i oförändrad omfattning jämfört med 2020. Inflytande genom strukturerade samråd förekommer fortfarande i stor omfattning inom förvaltningsområdena och i mindre omfattning utanför. Covid-19-pandemin förändrade dock under 2020–2021 civilsamhällets förutsättningar för inflytande då samråd i större utsträckning skedde digitalt. Direktkontakter med politiker och tjänstemän i specifika frågor är vanligt förekommande i kommuner såväl i som utanför förvaltningsområdena. Hälften av kommunerna i förvaltningsområdena har gett möjlighet till inflytande genom representation i referensgrupper och i råd för äldre frågor medan inflytande genom representation i ungdomsråd fortsatt är ovanligt. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhälles frågor har tagit fram en vägledning för att stödja kommuner, regioner och statliga myndigheter i arbetet med inflytande för, och samråd med, barn och unga (Ku2022/00457). Enligt Uppföljningsrapport 2021 ger kommuner i förvaltningsområdena framför allt möjlighet till inflytande till de eller den nationella minoritet för vilken kommunen är förvaltningsområde. Kommuner utanför förvaltningsområden ger i högre utsträckning möjlighet till inflytande till alla nationella minoriteter. De flesta kommuner och regioner ger möjlighet till inflytande för sverigefinnar. Inflytandet har framför allt rört kommuners och regioners beslut inom kultur- och språkområdet.

11.3.4 Språk och kultur

Institutet för språk och folkminnen fick i december 2021 regeringens uppdrag att ansvara för språkcentrum för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib under perioden 2022–2024. Samiskt språkcentrum har också förstärkts för 2022 (Ku2021/02357).

Regeringen beslutade i april 2022 om Handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken (Ku2022/00886). Handlingsprogrammet utgör ett helhetsgrepp kring främjande av minoritetsspråken och lägger fast inriktningen för regeringens arbete på området.

Regeringen beslutade i juni 2022 om kommittédirektiv om en nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige (dir. 2022:78). Uppdraget ska redovisas den 15 december 2023.

Av Uppföljningsrapport 2021 framgår att kommuner och regioner genomför flest insatser inom delområdet språk och kultur, även om många aktiviteter har ställts in eller fått skjutas på framtiden med anledning av pandemin. Framför allt är det kommuner och regioner i förvaltningsområden som genomför insatser för de nationella minoriteternas språk och kultur och antalet insatser ligger på samma nivå som föregående år. Många insatser har gjorts via biblioteken, kulturinstitutionerna och

föreningslivet. På grund av pandemin har digitala plattformar använts i högre utsträckning än tidigare. Samtliga kommuner och en majoritet av regionerna har tillgängliggjort böcker, tidskrifter och multimedia på nationella minoritetsspråk på bibliotek. Även konstnärliga verksamheter som teater, film, dans och utställningar har arrangerats. Insatser för språkrevitalisering och framtagande och spridning av språkpaket har också varit vanligt förekommande. Liksom tidigare år är finska det minoritetsspråk som i störst utsträckning omfattas av kommuners och regioners språk- och kulturinsatser.

Flera myndigheter samt Stiftelsen Svenska Filminstitutet har genomfört insatser för att stärka nationella minoriteters kultur och de nationella minoritetsspråken. Bland annat har följande gjorts:

- Samiskt språkcentrum har fortsatt att arbeta med insatser för att främja och stimulera ökad användning av samiskan, framför allt har insatser skett digitalt (Ku2022/00592).
- Institutet för språk och folkminnen har fördelat ca 5,3 miljoner kronor till 54 språkrevitaliserande projekt, t.ex. språkfamiljeläger, språkkurser och framställning av pedagogiskt material.
- Statens kulturråd har fördelat verksamhetsbidrag och projektbidrag om ca 15,9 miljoner kronor till nationella minoriteters organisationer och andra aktörer i syfte att stärka, utveckla och synliggöra de nationella minoriteternas kultur och kulturarv (utg.omr. 17 avsnitt 4).
- Kungliga biblioteket har skapat strukturer för att stödja de nationella minoriteternas bibliotek som resursbibliotek.
- Universitets- och högskolerådet har publicerat statistik som visar att finska och finsk kultur, samiska och samisk kultur samt jiddisch och judaistik tillsammans står för mer än 90 procent av de nationella minoritetsutbildningarna på universitet och högskolor (Uppföljningsrapport 2021).
- Stiftelsen Svenska Filminstitutet har betalat ut stöd om sammanlagt 843 000 kronor till tio projekt med syfte att tillgängliggöra film för barn och unga på de nationella minoritetsspråken (Ku2022/00377) (utg.omr. 17 avsnitt 13).

Modersmålsundervisningen ökar

Enligt Uppföljningsrapport 2021 erbjuder ungefär 90 procent av svarande kommuner i förvaltningsområdena modersmålsundervisning på något eller flera av de nationella minoritetsspråken i grundskolan och motsvarande skolformer, vilket motsvarar nivån för 2020. Andelen är lägre, ungefär 60 procent, i kommuner som inte ingår i förvaltningsområde. Knappt hälften av de svarande kommunerna har erbjudit modersmålsundervisning i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, vilket är i linje med förra året. Cirka 80 procent av 75 svarande kommuner har erbjudit modersmålsstöd i förskola och ca 70 procent har erbjudit modersmålsstöd i förskoleklass. Det är en ökning med ca 10 procent när det gäller modersmålsstöd i förskolan och en viss ökning avseende modersmålsstöd i förskoleklass. I kommuner utanför förvaltningsområdena har ca 40 procent av 98 svarande kommuner erbjudit modersmålsstöd både i förskolan och i förskoleklass. Det är en ökning med 12 procent när det gäller modersmålsstöd i förskolan och en viss ökning när det gäller modersmålsstöd i förskoleklass.

11.3.5 Romsk inkludering

Regeringen beslutade i april 2022 om statsbidrag till kommuner för att genomföra insatser för romsk inkludering (Ku2022/00784) och att en brobygggarutbildning med romsk språk- och kulturkompetens ska tas fram (Ku2022/00786).

Av Länsstyrelsen i Stockholms läns rapport Redovisning av uppdrag att samordna, följa upp och genomföra insatser inom ramen för strategin för romsk inkludering (benämns fortsättningsvis Årsrapport 2021, Ku2022/00788) framgår att arbetet inom de kommuner som tidigare arbetat för romsk inkludering nedprioriterats under 2021. Även vissa statliga myndigheter har minskat sitt arbete med romsk inkludering, bl.a. med anledning av pandemin, men det finns exempel på myndigheter som fortsatt sitt arbete.

- Arbetsförmedlingen har utvecklat en ny service för att kunna erbjuda muntlig och skriftlig kontakt på romani chib.
- Statens kulturråd har bedrivit ett arbete med nationell läsambassadör som bidragit till att romer fått ökad tillgång till litteratur, läsning och eget skrivande. Utöver detta har olika romska röster och romsk litteratur synliggjorts.

11.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Enligt regeringens sammantagna bedömning har kommuners, regioners och statliga myndigheters insatser bidragit till att uppfylla målet för politikområdet.

På övergripande nivå har det skett en långsam positiv utveckling över tid både i och utanför förvaltningsområden, även om utmaningar fortsatt kvarstår. Regeringen bedömer att språkcentrum och handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken bidrar till att skapa bättre förutsättningar för att hålla minoritetsspråken levande.

När det gäller strategin för romsk inkludering behövs det, enligt regeringens bedömning, fortsatta insatser för att uppnå strategins mål: att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom. De ytterligare medel som tillförts för insatser för romsk inkludering i budgetpropositionen 2022 bedöms leda till bättre förutsättningar för att uppnå målet.

11.5 Politikens inriktning

Att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter är en fråga som involverar många olika aktörer i samhället.

Regeringens arbete inom politiken för de nationella minoriteterna inbegriper bl.a. uppföljning av beslutade insatser som syftar till att stärka de nationella minoriteternas rättigheter och inflytande respektive främjande och bevarande av de nationella minoritetsspråken.

Regeringen följer även det arbete som pågår i Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset (dir. 2020:29), Sanningskommissionen för det samiska folket (dir. 2021:103) (se avsnitt 7.3) samt Utredningen om nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige (dir. 2022:78).

Regeringen fortsätter också arbetet med att genomföra strategin för romsk inkludering. Arbetet med strategin syftar till att nå det övergripande målet att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom.

11.6 Budgetförslag

11.6.1 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tabell 11.1 Anslagsutveckling 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tusental kronor

2021	Utfall	116 414	Anslagssparande	1 356
2022	Anslag	207 771 ¹	Utgiftsprognos	205 772
2023	Förslag	207 771		
2024	Beräknat	207 771		
2025	Beräknat	117 771		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen), språklagen (2009:600) samt Sveriges internationella åtaganden inom området. Anslaget får även användas för Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt för uppföljning enligt minoritetslagen. Därutöver får anslaget användas för utgifter för statsbidrag till kommuner och regioner inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska samt för utgifter för statsbidrag för verksamhet som främjar regeringens minoritetspolitik.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 11.2 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	207 771	207 771	207 771
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			-90 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	207 771	207 771	117 771

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 207 771 000 kronor anvisas under anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 207 771 000 kronor respektive 117 771 000 kronor.

11.6.2 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tabell 11.3 Anslagsutveckling 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tusental kronor

2021	Utfall	1 467	Anslagssparande	33
2022	Anslag	15 500 ¹	Utgiftsprognos	15 351
2023	Förslag	20 000		
2024	Beräknat	20 000		
2025	Beräknat	9 500		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utvecklingsarbete och samordning för att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Anslaget får även användas för utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer samt för utgifter för statsbidrag för att främja romsk inkludering.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 11.4 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	15 500	15 500	15 500
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	4 500	4 500	-6 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	20 000	20 000	9 500

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 20 000 000 kronor anvisas under anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 20 000 000 kronor respektive 9 500 000 kronor.

12 Medier

12.1 Budgetförslag

12.1.1 8:1 Mediestöd

Tabell 12.1 Anslagsutveckling 8:1 Mediestöd

Tusental kronor

2021	Utfall	994 447	Anslagssparande	31 396
2022	Anslag	1 055 519 ¹	Utgiftsprognos	1 076 457
2023	Förslag	1 010 519		
2024	Beräknat	1 017 119		
2025	Beräknat	991 119		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till presstöd och mediestöd.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 12.2 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 8:1 Mediestöd

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	1 055 519	1 055 519	1 055 519
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-45 000	-38 400	-64 400
<i>varav BP23</i>		50 000	50 000
<i>– Mediestöd för införandet av nytt stödsystem</i>		50 000	50 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 010 519	1 017 119	991 119

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget beräknas öka med 50 000 000 kronor för 2024 för ökade kostnader för att regeringen ska kunna gå vidare med Mediestödsutredningens förslag om nytt stödsystem. Anslaget beräknas vidare öka med 50 000 000 kronor för 2025, 100 000 000 kronor för 2026, 150 000 000 kronor för 2027, 100 000 000 kronor för 2028 och 50 000 000 kronor fr.o.m. 2029 för ett nytt stödsystem.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget minskas med 45 000 000 kronor för 2023, 88 400 000 kronor för 2024 och 114 000 000 kronor för 2025 till följd av att tidigare tillskott av medel till mediestödet upphör.

Regeringen föreslår att 1 010 519 000 kronor anvisas under anslaget 8:1 *Mediestöd* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 1 017 119 000 kronor respektive 991 119 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 8:1 *Mediestöd* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 150 000 000 kronor 2024–2026.

Skälen för regeringens förslag: För att möjliggöra för mediestödsnämnden vid Myndigheten för press, radio och tv att fatta beslut om lokalt stöd för svagt bevakade områden till fleråriga insatser bör regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 8:1 *Mediestöd* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 150 000 000 kronor 2024–2026. Bemyndigandet får användas för såväl lokalt stöd som innovations- och utvecklingsstöd.

Tabell 12.3 Beställningsbemyndigande för anslaget 8:1 Mediestöd

Tusental kronor

	Utfall 2021	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026
Ingående åtaganden	23 353	135 800	128 800			
Nya åtaganden	121 251	50 000	103 200			
Infriade åtaganden	-8 804	-57 000	-82 000	-60 000	-60 000	-30 000
Utestående åtaganden	135 800	128 800	150 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	200 000	150 000	150 000			

12.1.2 8:2 Myndigheten för press, radio och tv

Tabell 12.4 Anslagsutveckling 8:2 Myndigheten för press, radio och tv

Tusental kronor

2021	Utfall	43 329	Anslagssparande	-1 684
2022	Anslag	45 682 ¹	Utgiftsprognos	43 575
2023	Förslag	48 174		
2024	Beräknat	54 195 ²		
2025	Beräknat	55 396 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 52 749 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 52 749 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för press, radio och tv:s förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 12.5 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 8:2 Myndigheten för press, radio och tv

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	45 682	45 682	45 682
Pris- och löneomräkning ²	492	1 758	2 809
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 000	6 755	6 905
<i>varav BP23³</i>	<i>2 000</i>	<i>6 700</i>	<i>6 700</i>
– Tillgänglighetsdirektivet		4 700	4 700
– Tillskott pga nytt mediestödssystem	2 000	2 000	2 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	48 174	54 195	55 396

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar innebär att anslaget ökas med 2 000 000 kronor fr.o.m. 2023 för myndighetens kostnader för att förbereda och handlägga det nya mediestödet.

Anslaget beräknas öka med 4 700 000 kronor fr.o.m. 2024 för myndighetens ökade kostnader till följd av genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighet för produkter och tjänster.

Regeringen föreslår att 48 174 000 kronor anvisas under anslaget 8:2 *Myndigheten för press, radio och tv* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 54 195 000 kronor respektive 55 396 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 12.6 Offentligrättslig verksamhet – avgifter för analog kommersiell radio

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel 2811 (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2021	163 248			
Prognos 2022	163 248			
Budget 2023	163 248			

Källa: Myndigheten för press, radio och tv:s årsredovisning

Under hösten 2017 beslutade Myndigheten för press, radio och tv om tre nationella och 35 lokala eller regionala tillstånd att bedriva analog kommersiell radio fr.o.m. den 1 augusti 2018. Tillståndshavarna betalade sammanlagt ca 1 306 000 000 kronor engångsvis i förskott för hela tillståndsperioden (2018–2026). De inkomna avgifterna periodiseras i statsredovisningen med lika stora belopp under tillståndsperioden, ca 163 000 000 kronor årligen.

Tabell 12.7 Offentlighetsrättslig verksamhet – särskild avgift och viten

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel 2712 (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2021	405			
Prognos 2022 ¹	-			
Budget 2023 ¹	-			

¹Att lämna en prognos och budget för särskilda avgifter och viten är inte möjligt då dessa är beroende av framtida beslut av Granskningsnämnden för radio och tv och domstolsbeslut.

Källa: Myndigheten för press, radio och tv:s årsredovisning

Myndigheten för press, radio och tv ansvarar för inkassering och eventuell indrivning av särskilda avgifter enligt radio- och tv-lagen (2010:696). Under 2021 inkasserades sammanlagt 405 000 kronor i särskilda avgifter.

Tabell 12.8 Offentlighetsrättslig verksamhet – avgifter för ansökan om att sända tv och digital kommersiell radio

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2021		590	852	-262
Prognos 2022		250	250	0
Budget 2023		250	250	0

Källa: Myndigheten för press, radio och tv:s årsredovisning.

Under 2022 kommer tillstånd att sända digital kommersiell radio att förlängas med en förenklad ansökningsprocess och ca 250 000 kronor beräknas inbetalas i ansökningsavgifter. Under 2023 planeras utlysning av ytterligare tillstånd att sända tv och digital kommersiell radio.

Tabell 12.9 Offentlighetsrättslig verksamhet – utgivningsbevis för webbplatser m.m.

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader ¹	Akkumulerat resultat (intäkt – kostnad) ²
Utfall 2021		300	1 366	-1 638
Prognos 2022		400	1 050	-2 288
Budget 2023		400	1 050	-2 938

¹ Kolumnen avser 35 procent av kostnaderna, eftersom det ekonomiska målet är 35 procents kostnadstäckning.

² Akkumulerat resultat är beräknat från år 2014.

Källa: Myndigheten för press, radio och tv:s årsredovisning.

Myndigheten för press, radio och tv ansvarar för att utfärda utgivningsbevis för webbplatser m.m. Verksamheten är delvis avgiftsfinansierad. Under 2021 betalades 300 000 kronor in i ansökningsavgifter medan kostnaderna var 3 903 000 kronor. Målet att avgifterna ska täcka 35 procent av kostnaderna för verksamheten uppfylldes därmed inte under 2021.

13 Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet

13.1 Omfattning

Delområdet omfattar myndigheten Svenska institutet för europapolitiska studiers (Sieps) verksamhet samt informations- och kommunikationsinsatser som gäller samarbetet inom EU.

Tabell 13.1 Utgiftsutveckling inom Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet

Miljoner kronor

	Utfall 2021	Budget 2022 ¹	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet	25	32	32	31	31	32
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	25	32	32	31	31	32

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

13.2 Resultatredovisning

13.2.1 Resultat avseende Svenska institutet för europapolitiska studier

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) ska bl.a. utarbeta forskningsbaserade analyser och annat underlag i frågor om utvecklingen av Europeiska unionen och Sveriges europapolitik, göra dessa tillgängliga för regeringen och övriga aktörer i den politiska beslutsprocessen i Sverige samt tillhandahålla utbildningar i ämnen som rör EU, som en del av kompetensförsörjningen i offentlig verksamhet. Myndigheten hade 11 årsarbetskrafter under 2021.

Analys och spridning av forskningsrapporter

Sieps gav under 2021 ut 34 publikationer (40 procent kvinnliga författare, 60 procent manliga författare) och arrangerade 37 öppna seminarier, webinarier och poddar (47 procent kvinnor och 53 procent män var talare). Stort fokus i analysverksamheten låg på att analysera pandemins påverkan på EU. EU:s roll i världen var ett dominerande ämnesområde och rättsstatens principer och jämställdheten i kommissionen var återkommande teman. Miljö- och klimatfrågor analyserades ur flera synvinklar, liksom flera andra händelser med betydelse för EU-samarbetet. Avvägningen mellan fria dataflöden, EU:s integritetsskydd och nationell säkerhet var ytterligare ett ämne som analyserades. Pandemin påverkade omfattningen av verksamheten, bl.a. genom att seminarieverksamheten inte kunde bedrivas på samma sätt som tidigare. I stället har webinarier och poddar använts och vidareutvecklats som alternativa sätt för spridning av kunskap och analys. Spridningen av myndighetens publikationer ökade medan antalet deltagare vid fysiska seminarier minskade.

EU-relaterad kompetensförsörjning

Under 2021 utbildades 911 personer (72 procent kvinnor, 28 procent män), vilket är en ökning med 90 procent jämfört med föregående år. Andelen kvinnliga föreläsare var 57 procent och andelen manliga föreläsare var 43 procent. Ökningen är en följd av att Sieps nu erbjuder samtliga utbildningar med digitalt genomförande vilket ledde till att fler myndigheter kunde beställa utbildningar till personalen trots pandemin. De digitala utbildningarna på webbplatsen visades 5 670 gånger, vilket är en minskning med ca 20 procent jämfört med 2020, vilket kan bero på att utbildningar inte förnyats under året.

13.2.2 Resultat för EU-information

Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor

Arbetet för att öka delaktigheten, kunskapen och engagemanget kring EU-relaterade frågor i Sverige kan delas in i områdena: satsningar för ökad kunskap och information om EU, stärkta former för samråd samt ökat engagemang. Under 2021 fortsatte insatserna. Sieps genomför särskilda utbildningsinsatser för förtroendevalda och anställda inom kommuner och regioner. Sieps tog under året fram en ny utbildning för att ge myndigheter vägledning inför Sveriges ordförandeskap 2023. I syfte att stärka de svenska myndigheternas EU-arbete erbjöd Sieps fortsatt ett kostnadsfritt seminarium till myndigheters ledningsgrupper. Linnéuniversitetet tillhandahåller genom Medieinstitutet Fojo fortbildningar för yrkesverksamma journalister med fokus på EU-frågor. Som en del av uppdraget har föreläsningar och kursmoment med EU-inriktning getts i flera av de ordinarie fortbildningskurserna för journalister. På grund av pandemin togs flera e-kurser om EU fram och publicerades.

EU-kollen.se, en webbplats med fokus på aktuella EU-frågor i ett journalistiskt perspektiv, fortsatte att utvecklas under året.

Under 2021 antogs inga nya lärare och skolledare till Universitets- och högskolerådets (UHR) skolambassadörsutbildning, eftersom utbildningsresor till Bryssel inte genomfördes på grund av pandemin. De skolambassadörer som antogs 2020 fick en digital utbildning under våren 2021. I samband med Europadagen anordnades flera tävlingar på Instagram där skolklasser på högstadiet och gymnasiet fick möjlighet att publicera bilder som visar vilka frågor som de vill att svenska europaparlamentariker ska fokusera på. UHR tog emot 33 bidrag, vilket var en ökning från 14 bidrag under 2020.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) lanserade Prata EU, en webbutbildning i EU-kunskap riktad till personer som möter unga i skolan och på fritiden. Under europeiska ungdomsveckan i maj genomförde MUCF flera utbildningar i syfte att inkludera fler i EU:s konsultationsprocesser för unga. Totalt deltog sju organisationer och 62 personer. MUCF spred information om konferensen om Europas framtid och arrangerade sex lokala konferenser på detta tema. MUCF tog fram en handbok om EU:s ungdomsstrategi.

För att stärka dialogen med det civila samhället och andra samhällsaktörer arrangerades nio EU-sakråd, om bl.a. konferensen om Europas framtid samt Europa 2020-strategin och genomförandet i Sverige. Inbjudna var representanter från arbetsmarknadens parter, Sveriges Kommuner och Regioner och det civila samhället.

Rekrytering till EU:s institutioner

Universitets- och högskolerådet (UHR) har i uppdrag att informera om möjligheter och tillvägagångssätt för praktiktjänstgöring och anställning inom EU:s institutioner.

Under 2021 besökte myndigheten åtta lärosäten för ett närmare samarbete i EU-rekryteringsfrågor. UHR genomförde 30 informationsaktiviteter om praktik och arbete inom EU:s förvaltning, vilket är en ökning med 76 procent jämfört med 2020. Cirka 2 300 personer deltog i aktiviteterna. Myndigheten nådde än fler genom inspelade onlineaktiviteter, praktikanträffar och filmer om EU-karriärmöjligheter. Utbildnings- och träningsinsatser genomfördes inför både datorbaserade uttagningsprov och individuella intervjuer. Totalt deltog 390 personer i myndighetens träningsfallfällen, vilket är en kraftig ökning jämfört med de två föregående åren. För att öka spridningen av verksamheten fortsatte UHR arbetet med att utveckla informationskanaler. Antalet följare och prenumeranter på nyhetsbrev och sociala medier ökade med 20 procent jämfört med 2020.

13.3 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

13.3.1 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen för Svenska institutet för europapolitiska studier

Analys och spridning av forskningsrapporter

Sieps verksamhet håller fortsatt hög kvalitet och myndigheten har gjort viktiga insatser för att belysa för Sverige betydelsefulla politiska frågeställningar. Även under 2021 påverkade pandemin myndighetens arbete med en ökad digitalisering av verksamheten. Det är positivt att Sieps fortsätter att arbeta med att öka tillgänglighet till och spridning av myndighetens analyser, inte minst anpassat till digitala format som poddar och webinarier.

EU-relaterad kompetensförsörjning

Sieps står för en viktig del av den EU-relaterade kompetensförsörjningen inom den offentliga sektorn. Sieps breda utbud av utbildningar har på ett bra sätt fångat upp det kunskapsbehov som finns på statlig, regional och kommunal nivå. Sieps nya utbildningssatsningar inför EU-ordförandeskapet kommer att bidra till en höjd kunskapsnivå om EU. Det är positivt att omläggningen av utbildningsverksamheten till digitala format har inneburit en ökning av antalet deltagare i Sieps utbildningar.

13.3.2 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen för EU-information

Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor

De genomförda åtgärderna bedöms ha bidragit till att öka förutsättningarna för ökad kunskap om EU bland förtroendevalda och anställda inom kommuner och regioner samt journalister. Genom det arbete MUCF bedriver har ungas kunskaper om EU stärkts. UHR:s utbildning Skolambassadör för EU är betydelsefull för att höja kunskapen om EU i skolan. De utbildningssatsningar som erbjuds av Sieps för förtroendevalda och anställda inom kommuner och regioner samt myndighetsledning bidrar till höjd kunskapsnivå om EU. Det är positivt att Sieps har verkat för att tillgängliggöra sina publikationer och seminarier i högre utsträckning för att nå ut till en bredare målgrupp.

Rekrytering till EU:s institutioner

Sverige fortsätter att vara underrepresenterat i EU:s institutioner. Situationen försämras av att en stor del av de svenskar som är anställda inom institutionerna beräknas gå i pension under de kommande åren. En viktig grund för att fler svenska medborgare ska välja en karriär i EU:s institutioner är att berörda aktörer når ut med

information till universitet och högskolor. Regeringen noterar myndighetens arbete med att öka informationsspridningen om myndighetens verksamhet och utveckla sina informationskanaler. Trots de insatser som utförts av UHR under 2021 ansöker dock inte tillräckligt många svenska studenter till institutionernas uttagningar för att täcka upp för pensionsavgångarna och uppnå en ökad svensk närvaro i institutionerna.

13.4 Politikens inriktning

EU är Sveriges viktigaste utrikes- och säkerhetspolitiska arena. Medlemskapet i EU är en förutsättning för hanteringen av gemensamma utmaningar som hoten mot säkerhet och klimat. Det stärker Sveriges röst i omvärlden och bidrar till jobb och ekonomisk utveckling. Rysslands krig mot Ukraina har ställt EU-samarbetet inför stora utmaningar och EU har bemött aggressionen enigt och kraftfullt genom beslut om sanktioner mot Ryssland och omfattande stödinsatser till Ukraina. Kriget har förändrat den europeiska säkerhetsordningen och i grunden förutsättningarna för europeisk politik. Behovet av analyser för att kunna bedöma denna utveckling kommer att fortsätta. Medborgarnas delaktighet i EU-arbetet är också en viktig prioritering. Kunskapen om EU behöver öka och regeringen fäster stor vikt vid att det förs en bred diskussion i samhället, t.ex. i skolan och bland förtroendevalda, om hur EU ska utvecklas framöver.

13.4.1 Svenska institutet för europapolitiska studier

Sieps bör fortsatt möta behovet av ökad kunskap inom statsförvaltningen och hos övriga aktörer i den politiska beslutsprocessen, om frågor på EU:s dagordning och frågor som är viktiga för EU-samarbetets långsiktiga utveckling. Sieps ska fortsätta att främja ökad spridning av myndighetens publikationer, inte minst genom de möjligheter som digitaliseringen innebär. Sieps utbildningar ska bl.a. rikta sig till förtroendevalda och anställda i kommuner och regioner. Regeringen bedömer att kriget i Ukraina leder till ett fortsatt behov av insatser för att förstå hur detta påverkar EU-samarbetet och Sveriges roll i EU i både det korta och det långa perspektivet. Sieps har en viktig uppgift i att möta detta analysbehov.

13.4.2 Ökad delaktighet i EU-relaterade frågor

Det finns fortsatt behov av ökad delaktighet i EU-relaterade frågor. Delaktighetsarbetet fortsätter därför under 2023, inte minst med fokus på utbildning och information om Sveriges ordförandeskap i EU:s ministerråd 2023. Regeringen avser också bibehålla utbildningen Skolambassadör för EU, som tillhandahålls av Universitets- och högskolerådet (UHR) och är en av de viktiga kunskapshöjande insatser som erbjuds lärare och skolledare. Yrkesverksamma journalister är en prioriterad målgrupp under EU-ordförandeskapet och insatser för ökad kunskap om ordförandeskapet är särskilt viktiga. Det finns också ett fortsatt behov av bättre förståelse i denna målgrupp om hur och var EU-beslut fattas. Även myndighetsledningarna är en prioriterad målgrupp. Utbildning som syftar till att stärka myndigheterna i deras roll i EU-arbetet och att höja kunskapsnivån om EU-ordförandeskapet är således central.

13.4.3 Rekrytering till EU:s institutioner

Sverige är underrepresenterat i EU:s institutioner särskilt på lägre nivåer och det är en prioritering för regeringen att öka nyrekryteringen av svenska medborgare. Regeringen avser att fortsätta arbetet för att fler svenskar söker till och blir anställda i EU:s institutioner. Unga som är intresserade av att praktisera eller arbeta inom EU:s institutioner är en viktig målgrupp för ytterligare informationsinsatser.

13.5 Budgetförslag

13.5.1 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tabell 13.2 Anslagsutveckling 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tusental kronor

2021	Utfall	25 375	Anslagssparande	4 553
2022	Anslag	31 550 ¹	Utgiftsprognos	31 873
2023	Förslag	31 310		
2024	Beräknat	31 039 ²		
2025	Beräknat	31 692 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 30 261 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 30 262 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter för Svenska institutet för europapolitiska studier. Anslaget får användas för utbildnings- och kommunikationsinsatser på EU-området. Anslaget får användas för att medfinansiera medel från EU. Vidare får anslaget användas för att främja rekrytering av svenska medborgare till tjänster inom EU:s institutioner, byråer och organ.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 13.3 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	31 550	31 550	31 550
Pris- och löneomräkning ²	760	1 590	2 287
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-1 000	-2 101	-2 145
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	31 310	31 039	31 692

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

Regeringen föreslår att 31 310 000 kronor anvisas under anslaget 9:1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 31 039 000 kronor respektive 31 692 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Sieps har möjlighet att ta ut avgifter för utbildningsverksamhet som myndigheten bedriver.

Tabell 13.4 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

	Ack. resultat t.o.m. 2021	Resultat 2022	Verksam- hetens intäkter 2023	Kostnader som ska täckas 2023	Resultat 2023	Ack. resultat utgående 2023
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten						
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Utbildningsverksamhet	–	–	1 100	–	–	–

Sieps får ta ut avgifter upp till full kostnadstäckning för uppdragsverksamheten vid myndigheten samt disponera intäkterna i verksamheten.

Bilaga 1

Sveriges utlandsmyndigheter och Stockholmsbaserade sändebud

Innehållsförteckning

1	Sveriges utlandsmyndigheter och Stockholmsbaserade sändebud	2
1.1	Utlandsmyndigheter	2
1.1.1	Beskickningar	2
1.1.2	Delegationer vid internationella organisationer.....	4
1.1.3	Karriärkonsulat	4
1.2	Stockholmsbaserade sändebud.....	4

1 Sveriges utlandsmyndigheter och Stockholmsbaserade sändebud

Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter och ackrediteringar för de Stockholmsbaserade sändebuden per den 1 augusti 2022.

1.1 Utlandsmyndigheter

1.1.1 Beskickningar

Ambassader (sidoackrediteringar inom parentes)

- Abu Dhabi (Kuwait, Manama)
- Abuja (Accra, Yaoundé)
- Addis Abeba (Djibouti)
- Alger
- Amman
- Ankara
- Athen
- Bagdad
- Baku (Bisjkek)
- Bamako (Niamey, Nouakchott)
- Bangkok (Yangon, Phnom Penh, Vientiane)
- Beirut
- Belgrad (Podgorica)
- Berlin
- Bern (Vaduz)
- Bogotá D.C. (Caracas, Quito)
- Brasilia
- Budapest (Ljubljana)
- Buenos Aires (Asunción, Montevideo)
- Bukarest
- Canberra (Apia, Funafuti, Nuku`alofa, Suva, Honiara, Port Vila, Södra Tarawa, Yaren, Wellington)
- Chisinau
- Damaskus
- Dar es Salaam (Bujumbura)
- Dhaka
- Doha
- Guatemala (San Salvador, Tegucigalpa, San José, Managua, Panamá)
- Haag
- Hanoi
- Harare (Lilongwe, Port Louis)
- Havanna (Santo Domingo)
- Helsingfors
- Islamabad
- Jakarta (Dili, Port Moresby)
- Jerevan
- Kabul

- Kampala (Bangui, N'Djamena)
- Kairo
- Khartoum (Juba)
- Kiev
- Kigali
- Kinshasa (Brazzaville, Libreville, Malabo)
- Kuala Lumpur
- Köpenhamn
- La Paz
- Lima
- Lissabon (Bissau, Praia)
- London
- Luanda (Sao Tomé)
- Lusaka
- Madrid (Andorra la Vella)
- Manila
- Maputo (Antananarivo, Mbabane)
- Mexico
- Minsk
- Monrovia (Freetown)
- Moskva
- Nairobi (Moroni, Victoria)
- New Delhi (Colombo, Kathmandu, Thimphu, Malé)
- Nicosia
- Nur-Sultan
- Oslo
- Ottawa
- Ouagadougou
- Paris (Monaco)
- Peking (Ulan Bator)
- Prag
- Pretoria (Gaborone, Maseru, Windhoek)
- Pristina
- Pyongyang
- Rabat
- Reykjavik
- Riga
- Riyadh (Muscat, Sana'a)
- Rom (San Marino)
- Santiago de Chile
- Sarajevo
- Seoul
- Singapore (Bandar Seri Bagawan)
- Skopje
- Tallinn
- Tbilisi
- Teheran
- Tel Aviv
- Tirana
- Tokyo (Ngerulmud, Majuro, Palikir)
- Tunis (Tripoli)
- Vilnius

- Warszawa
- Washington
- Wien (Bratislava)
- Zagreb

1.1.2 Delegationer vid internationella organisationer

Delegationer

- Sveriges delegation vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco) i Paris
- Sveriges ständiga delegation vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) i Wien
- Sveriges delegation vid Nato i Bryssel

Representationer

- Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen (EU) i Bryssel
- Sveriges ständiga representation vid Förenta nationerna (FN) i New York
- Sveriges ständiga representation vid de internationella organisationerna i Genève
- Sveriges ständiga representation vid Europarådet i Strasbourg

1.1.3 Karriärkonsulat

Generalkonsulat

- Bryssel
- Hongkong
- Istanbul
- Jerusalem
- Mariehamn
- Mumbai
- New York
- S:t Petersburg
- Shanghai

1.2 Stockholmsbaserade sändebud

De åtta sändebuden har följande ackrediteringar (landets namn inom parentes).

1. Basseterre (St Christopher och Nevis), Belize (Belmopan), Bridgetown (Barbados), Castries (St Lucia), Georgetown (Guyana), Kingston (Jamaica), Kingstown (St Vincent och Grenadinerna), Nassau (Bahamas), Paramaribo (Surinam), Port-au-Prince (Haiti), Port of Spain (Trinidad och Tobago), Roseau (Dominica), St George's (Grenada), St John's (Antigua och Barbuda)
2. Heliga Stolen, Valletta (Malta)
3. Asmara (Eritrea)
4. Asjchabad (Turkmenistan), Dusjanbe (Tadzjkistan), Tasjkent (Uzbekistan)
5. Sofia (Bulgarien)
6. Abidjan (Elfenbenskusten), Banjul (Gambia), Conakry (Guinea), Dakar (Senegal), Lomé (Togo), Porto Novo (Benin)
7. Dublin (Irland)
8. Bryssel (Belgien), Luxemburg (Luxemburg)